

የመምህራ መምሪያ

**ሲድስን በሚመሰክት ግንዛቤ የሚሰኙ
መርሐ ተግባር**

**ስመድሐፍ ቀዱስ ተምህርት ቤቶች እና
ሰቤተ ክርስቲያን የተምህርት ክፍል**

**እምነትን መሠረት ያደረገ የኢድስ ምንነት
መገንዘቢያ መጽሐፍ**

**በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች እና
በቤተ ክርስቲያን የትምህርት ክፍል**

**የሰውን ጾታ
እና**

የኤች ሕደ ቪ/ኢድስን ምንነት ስማስተማር

**ጼሴፍ ኢ. ኢሎሪ. ፒ. ኤች ዲ
ዋና ሕዲተር**

**ተርጓሚ - ደርበው ሕዳኛ
ሕርታዒ - ጌታቸው ወ/አማኑኤል**

**ኢስ ሕደ ኢም ኢትዮጵያ
የኤች ሕደ ቪ/ኢድስ መከላከያና መቁጣጠሪያ ክፍል
ሕንደኛ እትም 1999 ዓ.ም.**

ማውጫ

ii

መግቢያ

iii

መርሀ ትምህርት፡- እምነትን መሠረት ያደረገ ኤድስን የሚመለከት

የትምህርት ክፍል

iv

እምነትን መሠረት ያደረገ ስለ ኤድስ ግንዛቤ የሚያስጨብጥ የትምህርት ክፍል

xiv

ምሳጻረ ቃል

xv

ጭብጥ 1፤ ጾታ

1

ትምህርት 1፤ ጾታ፡- እግዚአብሔር ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው

1

ትምህርት 2፤ ተገቢ የወሲብ መገለጫዎች

24

ትምህርት 3፤ ተገቢ ያልሆኑ የወሲብ መገለጫዎች

67

ጭብጥ 2፤ ኤች አይ ቪ/ኤድስ

99

ትምህርት 4፤ ኤች አይ ቪ/ኤድስ

99

ትምህርት 5፤ ለኤድስ ሕመም ክርስቲያናዊ ምላሽና ንላፊነት

141

አባሪ ሀ፡- የትምህርት ዝግጅት ዘዴ

168

አባሪ ለ፡- የትምህርት ዕቅድ ናሙና

176

መግቢያ

የሰው ጾታዊ መለያ ለግል የተሰጠና በጣም የተቀደሰ ነው። እግዚአብሔር ለሰው ዘር ከሰጣቸው ታላላቅ ስጦታዎች አንዱ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ፤ «ብዙ ከተሰጠው ሁሉ ብዙ ይፈለግበታል፤» ይላል (ሉቃስ 12፡48)። ከእግዚአብሔር የተሰጠ እንደዚህ ያለ ታላቅ ስጦታ እንደ መሆኑ መጠን፤ ይህን ጾታዊ መለያ በአጉል ሁኔታ ማዋል፤ በእግዚአብሔር ላይ ታላቅ በደል መፈጸም ነው።

የወሲብ ፍላጎትን ተገቢ ባልሆነ መንገድ መግለጽ በእግዚአብሔር ላይ ብቻ የሚፈጸም በደል ላይሆን፤ በራስ አካልም ላይ የሚፈጸም በደል ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ስለዚህ ሲናገር፤ «ሰው የሚሠራው ጎጢአት ሁሉ ከአካሉ ውጭ ነው፤ ዝሙትን የሚፈጽም ግን በገዛ አካሉ ላይ ጎጢአት ይሠራል» ይላል (1ቆሮ 6፡18)። በባልና በሚስት መካከል የሚፈጸም ወሲባዊ ግንኙነት በሌላ መንገድ እውን ሊሆን የማይችለውን ኅብረትና የመንፈስ አንድነት ይፈጥራል። ስለዚህ የወሲብ ፍላጎትን ለማርካት ለጊዜው ወይም ከጋብቻ ውጭ ከአንድም ሆነ ከብዙዎች ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት መፈጸሙ ሰው ጨርሶ ሊያጋጥመው የማይገባ ከባድ ስነ ልቦናዊና ስሜታዊ ተጽእኖ ወይም ችግር መፍጠር ነው።

ባለፉት ጥቂት ዐሥርት ዓመታት በወሲባዊ ግንኙነት ስለሚተላለፉ በሽታዎች የላቀ ግንዛቤ ማግኘት ተችሏል። እነዚህ በሽታዎች ከአንድ ሰው ወደ ሌላ ሰው በይበልጥ የሚተላለፉት በወሲባዊ ግንኙነቶች ወቅት ነው። እንደነዚህ ያሉ በሽታዎች ሥቃይን፤ ጎፍረትን (መሸግጥቅን)፤ ሲብስ ደግሞ መኻንነትን ያስከትላሉ። ይሁን እንጂ ባለፉት ሁለት ዐሥርት ዓመታት ውስጥ፤ ዓለም ባመዛኙ በወሲባዊ ግንኙነት የሚተላለፈውና ለሞት የሚዳርገው በሽታ ያስከተለውን ከባድ ጥቃት አይታለች። ይህም ኤድስ የተባለው ሲሆን፤ በእንግሊዝኛ አጠራሩ ሲዘረዘር፤ «አኳየርድ ኢሚዩን ዲፊሽንሲ ሲንድሮም» የሚል ነው። መንስኤውም «ሂዩማን ኢምዩኒው ዲፊሽንሲ ቫይረስ» (ሰውን ብቻ ለይቶ በማጥቃት የመከላከል ዐቅሙን የሚያዳክም ቫይረስ) የተባለው ነው። በአሁኑ ጊዜ በሽታው መቶ በመቶ ገዳይ ነው። ይህ መማሪያ መጽሐፍ ለማዘጋጀት መሠረት በተደረገባቸው የአፍሪካ አገሮች ከመቶ ዘጠና እጁ ያህል በሽታው የሚሰራጨው በወሲባዊ ግንኙነት እንደ ሆነ ተስተውሏል።

ይህ በሽታ ገዳይ በመሆኑና በኅብረተ ሰቡ ጤንነት ላይ ከፍተኛ ሥጋት በማምጣቱ ኤድስን ለመዋጋት ቊርጠኛ ርምጃ መውሰዱ የኢትዮጵያና የሌሎችም የአፍሪካ መንግሥታት ዋና ጉዳይ ሆኖአል። ለምሳሌ የናይጄሪያ መንግሥት ከሚወስዳቸው ርምጃዎች መካከል አንዱ ጾታዊ መለያን አስመልክቶ በሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ የክርስትና ሃይማኖት ትምህርት ዕውቀት ባላቸው መምህራን አማካይነት የሚሰጥ እምነትን መሠረት ያደረገ ትምህርት ማዘጋጀት ነው። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙት የተለያዩ የትምህርት ክፍሎችና መመሪያዎች የተዘጋጁት መምህሩ ስለ ሰው ጾታዊ መለያና በወሲብ አማካይነት ስለሚተላለፉ በሽታዎች የበለጠ ግንዛቤ እንዲኖረው ለማግኘት ነው። በተጨማሪም መምህሩ ይህን ትምህርት በአገሪቱ ላሉት ለመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት ተማሪዎች ያስተምር ዘንድ ብቁ የሚያደርጉትን ሐሳቦችና ጠቃሚ መረጃዎች ከዚህ መመሪያ ማግኘት ይችላል።

ትምህርት ሚኒስቴር የወጣቶችን ሕይወት ለመጠበቅና ስለ ጾታዊ መለያ ጤነኛና ተገቢ የሆነ አመለካከት ለመፍጠር ይህን ትምህርት የሚያስተምሩ ሁሉ ጉዳዩን ትልቅ ጎላፊነት አድርገው እንደሚቁጥሩት ያለው እምነት ከፍተኛ ነው። ለሰው ዘር ሁሉ የሚደረግ ይህ ዐይነቱ የመሥዋዕትነት አገልግሎት፤ በታሪክ ውስጥ ታዋቂ ወንዶችና ሴቶች ሁሉ የፈጸሙት አኩሪ ተግባር ነው።

መርህ ትምርት፡- እውነትን መሠረት ያደረገ ኤድስን የሚመለከት የትምህርት ክፍል (የክርስቲያን ሃይማኖታዊ ትምህርት)

የትምህርቱ ርእስ	ዐላማዎች	ይዘት	የትምህርቱ አቀራረብ	የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች	ምዘና
1. ጾታ - እግዚአብሔር ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው	1. ጾታ የእግዚአብሔር ስጦታ መሆኑን መረዳት 2. እግዚአብሔር ጋብቻን በወንድና በሴት መካከል ላለው ግንኙነት ከፍተኛው የመጨረሻው ትስስር አድርጎ የመሠረተው መሆኑን ማስተዋል 3. በወንዶችና በሴቶች መካከል ከእግዚአብሔር የተሰጠውን ልዩነትና ለእያንዳንዳቸውም ከእርሱ የተሰጠውን ሚና መግለጽ 4. በጾታዎች መካከል ያለውን ልዩ ባሕርይ አመለካከት ስለ ማየት ጉዳይ እግዚአብሔር ያሰጠነቀቀ መሆኑን መገንዘብ 5. ከሰው ጾታ ጋር የተያያዙ	1. የመፍጠር ዐላማ 2. በወንዶችና በሴቶች መካከል ያሉት ልዩነቶች 3. ጋብቻ፡- እግዚአብሔር የመሠረተው በወንድና በሴት መካከል ሊኖር የሚገባ የመጨረሻ ግንኙነት 4. በወንዶችና በሴቶች መካከል ያሉት ልዩነቶች አስፈላጊነት በትክክል ያለመረዳት 5. ከሰው ጾታ ጋር የተያያዙ በረከቶች	1. በሰው ዘር መፈጠር ላይ አጽንዖት በማድረግ የፍጥረትን ታሪክ ተርኩ! 2. «ወንዶች በተፈጥሮአቸው ከሴቶች የላቁ ናቸው» በሚለው ሐሳብ ላይ መከራከር 3. ጥያቄና መልሳዊ ዘዴ፡- በመምህሩ መምሪያ መጽሐፍ ላይ ያሉትን ጥያቄዎች ተመልከቱ 4. ወንዶችና ሴቶች የሚጫወቷቸውን ልዩ ልዩ ሚናዎች ለማሳየት የቀረበ ተውኔት 5. ወይይት፡- የመወያያ ርእስ የሆኑትን ጉዳዮች ከመምህሩ መመሪያ ላይ ተመልከቱ	1. ናሙና የሆኑ የወንዶችና የሴቶች ልብሶች 2. ለክፍል ወይይት የሚሆኑ ጥያቄዎችና መልሶች	1. ጾታ የእግዚአብሔር ስጦታ መሆኑን ተማሪዎች መግለጽ መቻል አለባቸው! 2. ጋብቻ በወንድና በሴት መካከል ሊኖር የሚገባ የመጨረሻ ግንኙነት መሆኑን ተማሪዎች ማወቅ አለባቸው! 3. በወንዶችና በሴቶች መሀከል ያሉ ሦስት ዐበይት ልዩነቶችን ዘርዝሩ! 4. ከጾታ ጋር የተያያዙ ሁለት ዐበይት በረከቶችን ግለጽ! 5. ከሰው ጾታ ጋር ለተያያዙት ዐበይት ቃሎች

	በረከቶች ላይ መወያየት 6. እግዚአብሔር ለሰው ዘር የሰጣቸው ሕጎች፤ መመሪያዎችና መርሆች ምንጊዜም በጎ መሆናቸውን መረዳት 7. ከሰው ጾታ ጋር ለተያያዙት ቁልፍ ቃላት ትክክለኛ ፍቺ መስጠት መቻል		6. ታሪካዊ ዘዴ፡- ወንዶችና ሴቶች እንዴት እንደሚደጋገፉና እንደሚረዱ ታሪክ ተርኩ		ገለጻ (ፍቺ) ስጡ፡፡
--	--	--	---	--	----------------------

የትምህርቱ ርእስ	ዐላማዎች	ይዘት	የትምህርቱ አቀራረብ	የትምህርት መርሃ መሣሪያዎች	ምዘና
2. ተገቢ የሆኑ የወሲባዊ ግንኙነት መገለጫዎች	1. በወንድና በሴት መካከል ያለውን ጋብቻ፤ ብቸኛና ተገቢ የሆነ የወሲባዊ ግንኙነት መገለጫ አድርጎ፤ እግዚአብሔር የመሠረተው ሥርዐት መሆኑን ማስተዋል፤ 2. እግዚአብሔር በጋብቻ ውስጥ ያለውን ወሲባዊ ግንኙነት ውብ፤ አስደሳችና የዕድሜ ዘመን ሁሉ ትስስር የመጨረሻው ከፍተኛ መገለጫ እንዲሆን አድርጎ ያቀደው መሆኑን ልብ ማለት፤ 3. ለሩካቤ ሥጋ ፍላጎት መገለጫ አስፈላጊ የሆኑትን ቅድመ ሁኔታዎች ይግለጹ፡፡ 4. የወሲብ ግንኙነት ፍላጎት ተገቢ	1. ጋብቻ፤ የአንድ ሰው የወሲብ ፍላጎት የሚገለጽበት ትክክለኛ ቦታ፤ 2. ወሲብ እስከ ጋብቻ ድረስ ለምን መቆየት እንዳለበት፤ 3. የአንድ ሰው የወሲብ ፍላጎት የሚገለጽባቸው ሁኔታዎች፤ 4. አንድ ሰው የወሲብ ፍላጎቱን በጋብቻ ውስጥ መግለጹ የሚያስገኛቸው ጥቅሞች፡፡	1. ከማሕልዋ መሓልይ የተመረጡትን ከፍሎች ተውኔታዊ በሆነ መንገድ ማገዝብ፤ 2. ማሕልዋ መሓልይ 2÷7፤ 3÷5፤ 8÷4፡6-7 ማብራራት 3. መዚቃዊ ዘዴ፡- ዝንኛ የሆኑትን የፍቅር መዚቃዎችን ማድመጥ፤ ከዚያም እግዚአብሔር ስለ ፍቅር ክላጠው መልእክት ጋር እንዴት እንደሚጣጣሙ ወይም እንዴት እንደሚቃረኑ መወያየት፤ 4. ጥያቄ መልሳዊ ዘዴ፡- ጥያቄዎቹን በተመለከተ የመምህሩ መምሪያን ይመልከቱ፤ 4. ውይይታዊ ዘዴ፡- ለውይይት የሚሆኑትን	1. የጋብቻ ፎቶግራፍ 2. የካሴት ክር መጫወቻዎች (ቴፕ) 3. ዝንኛ መዝሙሮች የተቀረጸባቸው የካሴት ክሮች	1. ወሲባዊ ግንኙነት የተፈቀደው ለባልና ለሚስት ብቻ ለምን እንደ ሆነ፤ ተማሪዎች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምክንያቶችን ማሳየት አለባቸው፤ 2. ስለ ወሲባዊ ግንኙነት የእግዚአብሔርን ቀዳሚ ዐላማ አስመልክቶ ተማሪዎች ጥያቄዎችን መመለስ አለባቸው፤ 3. ተማሪዎች አንድ ሰው ወሲባዊ ፍላጎቱን ይገልጽ ዘንድ አስፈላጊ የሆኑትን ሁኔታዎች በመዘርዘር በአጭሩ ማብራራት መቻል አለባቸው፤ 4. ተማሪዎች በጋብቻ ውስጥ

	በሆነ መንገድ መግለጽ ጥቅሙ ምን እንደሆነ ይናገሩ 5. እስከ ጋብቻ ወቅት ድረስ ወሲባዊ ግንኙነት ላለመፈጸም ይወስኑ 6. ከወሲባዊ ግንኙነት ጋር ተዛማጅነት ላላቸው ቁልፍ ታላት ገለጻ (ፍቺ) መስጠት መቻል።		ቁልፍ ሐሳቦች (ነጥቦች) ለማግኘት የመምህሩ መምሪያን ይመልከቱ! 5. ታሪካዊ ዘዴ፡- ስለ ወሲብ በጎ የሆነ አመለካከት ይኖር ዘንድ የሚያስችሉትን ታሪኮች ይተርኩ።		ያለው ወሲባዊ ግንኙነት የአጭርና የረጅም ጊዜ ጥቅሙ ምን እንደ ሆነ መግለጽ አለባቸው።
--	---	--	--	--	---

የትምህርቱ ርእስ	ዕላማዎች	ይዘት	የትምህርቱ አቀራረብ	የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች	ምዘና
3. ተገቢ ያልሆኑ የወሲባዊ ግንኙነት መገለጫዎች	1. አካላትን የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ መሆኑን መገንዘብ ይህም ማለት የምንሠራው ሁሉ መንፈሳዊና አካላዊ እንድምታ አለው ማለት ነው፤ 2. ከጋብቻ በፊትና በጋብቻ ውስጥ ደግሞ ከትዳር ባደኛ ውጭ የግብረ ሥጋ ግንኙነት እንዳይኖር እግዚአብሔር ብርቱ እንዳን ለምን እንዳስቀመጠ ማብራራት፤ 3. ከመጽሐፍ ቅዱስ እይታ አንጻር ትክክል ያልሆኑትን የወሲባዊ ግንኙነት መገለጫዎችን ጥቀስ 4. ወሲባዊ ፍላጎት ከመግለጽ ጋር	1. ዝሙትን፤ ምንዝርናን፤ ግብረሰዶምነትን፤ አስገድዶ መድፈርን፤ ከሥጋ ዘመድ ጋር ዝሙት መፈጸምን፤ ከእንስሳ ጋር ወሲብ ማድረግን፤ ሴተኛ አዳሪነትን፤ የወሲብ ስሜትን የሚቀስቅሱ ሥዕሎችን፤ ፊልሞችን፤ ጽሑፎችንና ሴስኝነትን ጨምሮ ተገቢ ያልሆኑ የወሲባዊ ግንኙነት መገለጫዎች፤ 2. በወሲባዊ ጎጢአት ፈተና ውስጥ ያሉ ደረጃዎች፤ 3. የወሲባዊ ጎጢአት መዘዞች ስነ ልቦናዊ፤ ማኅበራዊና መንፈሳዊ የሆኑ ነገሮችን እንዲሁም ከጤንነትና	1. ተገቢ ካልሆኑት ወሲባዊ ግንኙነት ቶችና መዘዞች አንዱን ለማሳየት የዳዊትንና የቤርሳቤህን ታሪክ መተረክ፤ 2. ወሲባዊ ፈተና ገጥሞት አሸናፊ የሆነውን የዮሴፍን ታሪክ መተረክ፤ 3. ወሲብ አንድን ሰው የሚፈትንበትን መንገድ ለመግለጽ የመጽሐፈ ምሳሌን ምዕራፍ 7 ሐሳብ ማብራራት 4. ተዋስኦ፡- ወንዶች ሴቶችን ለመማረክ የሚጠቀሙበትን ዘዴ ለማሳየት፤ 5. ታሪካዊ ዘዴ (ትራኬ) ከጋብቻ በፊት የሚፈጸም ወሲብ ብዙ ጊዜ ከባድ መዘዝ የሚያስከትል	1. ወሲብን አስመልክቶ ከአንድ ወጣት የተላኩ ደብዳቤዎች፤ የመምህሩ መምሪያን ይመልከቱ፡፡	1. ተማሪዎች ከጋብቻ በፊት ከወሲብ ለምን መራቅ እንዳለባቸው መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት በማድረግ ማብራራት መቻል አለባቸው፤ 2. ተማሪዎች ተገቢ ያልሆኑትን በሰው ዘንድ የሚታዩትን የተለያዩ ወሲባዊ መገለጫዎች መዘርዘርና ማብራራት አለባቸው 3. ተማሪዎች ወሲባዊ ፍላጎታቸውን ተገቢ ባልሆነ መንገድ በሚገልጹበት ጊዜ የሚደር ሱባቸውን ልዩ ልዩ መዘዞች መግለጽ አለባቸው፡፡

	በተያያዘ የእግዚአብሔር እውነተኛ መተላለፍ የሚያመጣውን ከባድ መዘዝ (ጦስ) ማብራራት፤ 5. ተገቢ ካልሆኑ ወሲባዊ መገለጫዎች ጋር ግንኙነት ላላቸው ቁልፍ ቃላት ማብራሪያ መስጠት መቻል፡፡	ብስለት ከሌለው ጉልህምስና ጋር የተያያዙ ጉዳዮችንም የሚያካትቱ ናቸው፡፡	መሆኑን የሚያመለክቱ ታሪኮችን መናገር፡፡		
--	---	--	----------------------------------	--	--

የትምህርቱ ርእስ	ዐላማዎች	ይዘት	የትምህርቱ አቀራረብ	የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች	ምዘና
4. ኤች አይ ቪ/ኤድስ	1. የኤች አይ ቪ/ኤድስ የቅርብ ታሪክን መገንዘብ፤ 2. ኤች አይ ቪ/ኤድስ አካልን እንዴት እንደሚጉዳ ማብራራት 3. ኤች አይ ቪ/ኤድስ እንዴት እንደሚተላለፍ ማወቅ 4. ወደ ኤድስ የሚሸጋገረውን የኤች አይ ቪ ቫይረስ እንዴት መከላከል እንደሚቻል መገንዘብ 5. ከኤች አይ ቪ/ኤድስ ጋር የተያያዙትን ቀልፍ ቃላት መረዳት	1. የበሽታውን መላ መገለጫና ታሪክ ጨምሮ የኤድስን ወረርሽኝ ዋና ሐሳብ ማቅረብ 2. ኤች አይ ቪ እንዴት እንደሚሠራጭ፤ 3. ኤድስ በማድረስ ላይ ያለውን ቀውስ አስመልክቶ ሕክምናዊና ማኅበራዊ እንድምታ፤ 4. ኤድስ የባስ አየተስፋፋ እንዳይሄድ ስለ መከላከል፡፡	1. «ለሕይወት የአወንታ ምላሽ» መስጠት ከክፍሉ ጋር እያንዳንዱን ገጽ ተመልከቱት፤ 2. ውይይታዊ ዘዴ፡- ኤች አይ ቪ/ኤድስ የሚያስከትለውን መዘዝ ለመገለጽ የኢብራሂምን ታሪክ ይመልከቱ 3. ኤድስ የሚያስከትለው ማኅበራዊ መዘዝ ላይ ተወያዩ 4. ኤድስ አካልን እንዴት እንዳልነበረ እንደሚያደርግ በማሳየት ወይም ኤድስ ያለባቸው ብጤዎች አበረታች ተፅእኖ ምን እንደሚመስል በማሳየት ተውኔት ተውኑ 5. ኤድስ እንዴት እንደሚሠራጭ በማሳየት	1. «ለሕይወት አወንታዊ ምላሽ፤ ለኤድስ አሉታዊ ምላሽ» ስለ መስጠት መለስተኛ መጽሐፍ፤ 2. ኤድስ እንዴት በፍጥነት እንደሚሠራጭ የሚያሳይ አገዛዊ ሠንጠረዥ 3. ተለጣፊ የሥዕል ማስታወቂያ 4. «በኤድስ መያዝ» ለሚለው ጨዋታ የሚያገለግሉ ቊርጥራጭ ባዶ ወረቀቶች 5. ቀይ ብዕር ቡድን አባላት ላይ በመርፌ የሚያያዙ በ6 ቊርጥራጭ ወረቀቶች ላይ የተጻፉ ስሞች 7. 6 የወረቀት ማያያዣ	1. ኤች አይ ቪ/ኤድስ ምን ማለት እንደ ሆነ በሚመለከት የሚጠየቁ ጥያቄዎችን ተማሪዎች መመለስ መቻል አለባቸው፤ 2. ኤድስ የሚሰራጭባቸውን ሦስት ዐበይት መንገዶች አስመልክቶ በአጭር ጊዜ የሚመለሱ ጥያቄዎች ተማሪዎች መጠየቅ አለባቸው 3. ኤች አይ ቪ/ኤድስ የማይሠራጭባቸውን 5 መንገዶች መገለጽ አለባቸው፡፡

			ጨዋታ ተጫወቱ 6. ኤድስ አንዴት በፍጥነት እንደሚሠራጭ የሚያሳይ አገዛዊ ሠንጠረዥ ያዘጋጁ 7. ታሪካዊ ዘዴ/ትራኬ:- ከጋብቻ በፊት ወሲብ መፈጸም ምን ዐይነት አደጋ ሊያስከትል እንደሚችል የሚያሳዩ ታሪኮችን አንብቡ::	ስፒሎች 8፣ «ባዶ በታውን ሙሉ» ለሚለው ፕሮጀክት የሚታደል ወረቀት::	
--	--	--	---	---	--

የትምህርቱ ርእስ	ዐላማዎች	ይዘት	የትምህርቱ አቀራረብ	የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች	ምዘና
5. ለኤድስ ክርስቲያናዊ ምላሽ	1. ኤድስ ያለበት ሁሉ የዝሙት ጎጢአት የፈጸመ ነው ማለት አለመሆኑን መረዳት 2. እግዚአብሔር የዝሙት ጎጢአትን ይቅር የሚል መሆኑንና እኛም እንዲሁ እናደርግ ዘንድ እንደሚፈለግብን መረዳት 3. ከኤች አይ ቪ ጋር ለሚኖሩ ሰዎች በጎ አመለካከት እንዲኖረን ጥረት ማድረግ 4. በኤድስ ለተጐዳው ሰው ክብካቤ እንዴት ማድረግ እንደሚቻል ማወቅ 5. ከኤች አይ ቪ ጋር የሚኖሩ ሰዎች አንዳንድ ስሜታዊ፣ ማኅበራዊና መንፈሳዊ ፍላጎታቸውን መረዳት 6. በኤድስ ለታመሙ ሰዎች ሊሰጥ የሚችለውና	1. ክርስቲያን ለኤድስ በሽታ የሚሰጠውን ምላሽ በጥቅሉ መመልከት፤ 2. ለዝሙት ጎጢአት ይቅርታ የማድረግ አስፈላጊነት፤ 3. ለኤድስ ሕሙማን ክብካቤ ለማድረግ ተግባራዊ የሆነ ምክር መስጠት፤ 4. በኤድስ ሕመም እየተሠቃዩ ባሉበት ሁኔታም እንኳ በክርስቲያን ተስፋ ደስ መሰኘት	1. ትንታኔያዊ ስልት፡- መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምንባቦችን አንብብ፤ ተወያይባቸውም 2. ታሪካዊ (ትራኬ) ዘዴ፡- «በኤድስ የተነሣ በቤተ ሰብ ውስጥ ሞት» የሚለውንና «የአበራ ተስፋ» የሚለውን ታሪክ አንብቡ፤ ተወያዩበትም 3. በኤድስ የታመሙ ሰዎችን እንዴት መርዳት እንደሚቻልና የዝሙት ጎጢአትን ይቅር ማለት ምን ማለት እንደ ሆነ ተወያዩበት 4. ግንዛቤ ሰጭ የሆነ ሰው፡- ከኤች አይ ቪ/ኤድስ ጋር የሚኖር አንድ ሰው ወይም ለኤድስ ሕሙማን ክብካቤ የሚያደርግን ሰው በክፍል	1. አንድ ባልጲ ውሃ፤ 2. የጂክ ወይም የፓራዞን መርዝ የያዘ አንድ ጠርመሰ 3. ለመለኪያ የሚጠቅም ለኒ 4. ሁለት የፕላስቲክ ክረጢቶች 5. ጥንድ የፕላስቲክ የእጅ ጓንቶች፡፡	1. ተማሪዎች በኤድስ ሕሙማን ላይ ለምን መፍረድ እንደሌለብን መግለጽ መቻል አለባቸው 2. ለኤድስ ሕመምተኛ ክብካቤ ማድረግ የሚያስችሉ ቢያንስ ቢያንስ አምስት መንገዶችን ተማሪዎች መናገር አለባቸው 3. ክርስቲያኖች በኤድስ ቢታመሙ እንኳ ተስፋ የሚሰጣቸውን መጽናናትና የዘላለም ሕይወት እንዴት ማግኘት እንደሚችሉ ተማሪዎች ማወቅ አለባቸው፡፡

	እነርሱም ማግኘት የሚገባቸውን ክርስቲያናዊ ተስፋ ልብ ማለት 7. ክርስቲያን ለኤድስ በሽታ ከሚሰጠው ምላሽ ጋር የተያያዙ ቱልፍ (ዋና ዋና) የሆኑ ቃላትን መፍታት መቻል።		ለሚገኙ ተማሪዎች ንግግር ያደርግ ዘንድ መጋበዝ 5. የማሳያ ዘዴ፡- ተማሪዎች ለኤድስ ሕመምተኛ ክብካቤ ለማድረግ ሲፈልጉ፣ በመታጠቢያ መርዝ እንዴት ማጠብ እንደሚገባቸውና እጃቸውንም በጓንጉ በመሸፈን እንዴት ክብካቤ ማድረግ እንዳለባቸው ማሳየት።		
--	---	--	--	--	--

እምነትን መሠረት ያደረገ ስለ ኤድስ ግንዛቤ የሚያስጨብጥ የትምህርት ክፍል ለመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች እና ለቤተ ክርስቲያን የትምህርት ክፍል

አቀራረብ:- «እምነትን መሠረት ያደረገ አቀራረብ» ማለት ወሲባዊ ግንኙነትና ኤድስ በተመለከተ የሚሰጠው ትምህርት ከሃይማኖት አኳያ ይቀርባል ማለት ነው።

ዋና ሐሳብ:- ወሲባዊ ግንኙነትና ኤች አይ ቪ/ኤድስ

የተማሪዎች ዕድሜ:- ከ12-18 ዓመት

እምነትን መሠረት ያደረገ የኤድስ ግንዛቤ መርሐ ተግባር አጠቃላይ ዐላማዎች

1. እግዚአብሔር አንዱን ከሌላው ልዩ አድርጎ ወንድንና ሴትን በማድረግ እንደ ፈጠራቸው ለመገንዘብ፤
2. እግዚአብሔር አካላችንን ላቀደው ዐላማ ስንጠቀምበት እንደሚደሰት፤ ከታቀደለት ዐላማ ውጪ ስናውለው ደግሞ እንደሚያዝን ለመግለጽ፤
3. ልጆች ለዐቅመ አዳም ሲደርሱ በጋብቻ ውስጥ ጎፍረተ ሥጋቸው ደስታን ለሚሰጥ ወሲብና ዘር ለመተካት አገልግሎት እንደሚውል ለመግለጽ፤
4. ከጋብቻ በፊት የሚፈጸም ወሲብ የሚያስከ ትለው አንዳንድ መዘዞች/ ዐደጋዎች ምን እንደ ሆኑ ለመረዳት፤
5. የሚያስከትለውን ዐደጋ፣ ከአንድ ሰው ወደ ሌላው ሰው የሚተላለፍበትን መንገድና ስለ ኤች አይ ቪ/ኤድስ የተነገረውን ተረታተረት አካቶ ስለ ኤች አይ ቪ/ኤድስ ተገቢ መረጃን ለማግኘት፤
6. ከኤድስ ራስን መጠበቅ እንዴት እንደ ሚቻል በመረዳት ከኤች አይ ቪ/ኤድስ ሕሙማን ጋር ማገበራዊ ግንኙነት ማድረግና ክብካቤ መስጠት እንደሚቻል ለማወቅ፤
7. ስለ ኤች አይ ቪ/ኤድስና ስለ ወሲባዊ ግንኙነት ትምህርት ሲማሩና ውይይት ሲያካሂዱ ዘና ለማለትና ራስን ላለማስጨነቅ፤
8. እስከ ጋብቻ ዕለት ድረስ ወሲብ ላለመፈጸም ቃል ለመግባት።

የብሉይና የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት

የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት

<u>የመጽሐፉ ስም</u>	<u>ምግጻረ ቃል</u>	<u>የመጽሐፉ ስም</u>	<u>ምግጻረ ቃል</u>
አሪት ዘፍጥረት	ዘፍ	መጽሐፈ መክብብ	መክ
አሪት ዘፀአት	ዘፀ	ማሕልየ መሐልይ	ማሕ
አሪት ዘሌዋውያን	ዘሌ	ትንቢተ ኢሳይያስ	ኢሳ
አሪት ዘኑልቀ	ዘኑ	ትንቢተ ኤርምያስ	ኤር
አሪት ዘዳግም	ዘዳ	ስቆቃወ ኤርምያስ	ስቆ
መጽሐፈ ኢያሱ	ኢሱ	ትንቢተ ሕዝቅኤል	ሕዝ
መጽሐፈ መሳፍንት	መሳ	ትንቢተ ዳንኤል	ዳን
መጽሐፈ ሩት	ሩት	ትንቢተ ሆሴዕ	ሆሴ
1ሳሙኤል	1ሳሙ	ትንቢተ ኢዩኤል	ኢል
2ሳሙኤል	2ሳሙ	ትንቢተ አሞጽ	አሞ
1ነገሥት	1ነገ	ትንቢተ አብድዩ	አብ
2ነገሥት	2ነገ	ትንቢተ ዮናስ	ዮና
1ዜና መዋዕል	1ዜና	ትንቢተ ሚክያስ	ሚክ
2ዜና መዋዕል	2ዜና	ትንቢተ ናሆም	ናሆ
መጽሐፈ ዕዝራ	ዕዝ	ትንቢተ ዕንባቆም	ዕን
መጽሐፈ ነሀምያ	ነሀ	ትንቢተ ሶፎንያስ	ሶፎ
መጽሐፈ አስቴር	አስ	ትንቢተ ሐጌ	ሐጌ
መጽሐፈ ኢዮብ	ኢዮ	ትንቢተ ዘካርያስ	ዘካ
መጽሐፈ መዝሙር	መዝ	ትንቢተ ሚልክያስ	ሚል
መጽሐፈ ምሳሌ	ምሳ		

የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት

<u>የመጽሐፉ ስም</u>	<u>ምግጸራ ቃል</u>	<u>የመጽሐፉ ስም</u>	<u>ምግጸራ ቃል</u>
የማቴዎስ ወንጌል	ማቴ	1ጢሞቴዎስ	1ጢሞ
የማርቆስ ወንጌል	ማር	2ጢሞቴዎስ	2ጢሞ
የሉቃስ ወንጌል	ሉቃ	ቲቶ	ቲቶ
የዮሐንስ ወንጌል	ዮሐ	ፊልሞና	ፊሞ
የሐዋርያት ሥራ	ሐሥ	ዕብራውያን	ዕብ
ሮሜ	ሮሜ	ያዕቆብ	ያዕ
1ቆሮንቶስ	1ቆሮ	1ኢፕሮስ	1ኢፕ
2ቆሮንቶስ	2ቆሮ	2ኢፕሮስ	2ኢፕ
ገላትያ	ገላ	1ዮሐንስ	1ዮሐ
ኤፌሶን	ኤፌ	2ዮሐንስ	2ዮሐ
ፊልጵስዮስ	ፊል	3ዮሐንስ	3ዮሐ
ቄላሰይስ	ቄላ	ይሁዳ	ይሁ
1ተሰሎንቄ	1ተሰ	ዮሐንስ ራእይ	ራእ
2ተሰሎንቄ	2ተሰ		

ጭብጥ 1፤ ጾታ

ትምህርት

1. ጾታ - እግዚአብሔር ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው (ዘፍ 1፡27)

I. ቀዳሚ መረጃ

የተማሪው ዐላማዎች

1. ጾታ የእግዚአብሔር ስጦታ መሆኑን ለመረዳት፤	አለመሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስጠነቅቅ ለመገንዘብ፤
2. እግዚአብሔር በወንድና በሴት መካከል ባለው ግንኙነት ውስጥ ጋብቻን የግንኙነቱ ቍንጮ አድርጎ የሠራው መሆኑን ለመገንዘብ፤	5. በጾታ በረከቶች ላይ ለመወያየት፤
3. ለወንዶችና ለሴቶች ከእግዚአብሔር የተሰጡትን ልዩነቶችና ሚናዎች መግለጽ፤	6. ከእግዚአብሔር የተሰጡት ሕጎች፤ መመሪያዎችና መርሆች ለሰው ዘር ሁልጊዜ መልካም መሆናቸውን ለመገንዘብ፤
4. የጾታ ልዩነቶችን ማምታታት ተገቢ የጾታ ልዩነት መሆኑን ለመግለጽ፡፡	7. ከሰው ጾታ ጋር የተያያዙትን ፋልፍ ቃላት ለመግለጽ፡፡

ትምህርቱን ከሕይወት ጋር ለማዛመድ የቀረቡ ሐሳቦች

1. እግዚአብሔር ወንድና ሴት አድርጎ ስለ ፈጠረን ልናመሰግነው ይገባናል፤	4. ወጣት ሰዎች ስለ ጋብቻ ሲያስቡና ከጅምሩ እግዚአብሔር ባቀደው ጋብቻ ውስጥ ለመግባት ራሳቸውን ማስገዛትና ለወደፊት የትዳር ጓደኛቸው ሲሉ በወሲብ ረገድ ንጹሕ የሆኑና ያልጎደፉ ሆነው ለመቆየት ለራሳቸው ቃል መግባት አለባቸው፤
2. ወንድ ወይም ሴት ሆነን መፈጠራችን የእግዚአብሔር ዕቅድ መሆኑን እንድንረዳ ያስፈልጋል፤	5. በተለይ ወንድ እግዚአብሔር ሴትን አጋሩ እንድትሆን የፈጠራት መሆኑን ማወቅ አለበት፤ ይህም እኩልነትንና ጓደኛነትን ያመለክታል፤ ሴቷ የወንድን የወሲብ ፍላጎት የምታረካ፤ ልጅ የምትወልድለት፤ እርሱንም ጌታዋ አድርጋ የምትቀበል ብቻ ሆኖ መታየት የለባትም፡፡
3. በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አያሌ ምንባቦች በአርአያነት የሚጠቀሱትን ክርስቲያን ሴቶች ወይም ክርስቲያን ወንዶች ያቀርቡልናል፤ ክርስቲያን ወጣት ሰዎች እያደጉና እየበሰሉ በሄዱ መጠን፤ በጥበብ ሰብ ውስጥ እንደሚታየው ሳይሆን፤ በእግዚአብሔር ቃል በተነገረው መሠረት ፍጹምነትና ምሳሌነት በእግዚአብሔር ሐሳቦች ላይ ትኩረት ያደርጉ ዘንድ ያስፈልጋል፤	

የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች

ዘፍጥረት 1+26-27:31! 2+20-25! 4+1-2! ዘዳግም 22+5! ገላትያ 3+28

አዲሱ መደበኛ ትርጉም	የ1980 ዓ.ም ጎትመት ትርጉም
ዘፍጥረት 1+26-27 26 እግዚአብሔር፤ «ሰውን በመልካችን፤ በአምላካችን እንሥራ፤ በባሕር ዓሦች፤ በሰማይ ወፎች፤ በከብቶች፤ በምድር ሁሉ ላይ እንዲሁም በምድር በሚላቡ ፍጡራን ሁሉ ላይ ሥልጣን ይኑራቸው» አለ። 27 ስለዚህ እግዚአብሔር ሰውን በራሱ መልክ ፈጠረው፤ በእግዚአብሔር መልክ ፈጠረው፤ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው። ዘፍጥረት 2+20-25 20 ስለዚህ አዳም ለከብቶች፤ ለሰማይ ወፎች፤ ለዱር አራዊት ሁሉ ስም አወጣላቸው። ይሁን እንጂ ለአዳም ተስማሚ ረዳት አልተገኘለትም ነበር። 21 እግዚአብሔር አምላክም በአዳም ላይ ከባድ እንቅልፍ ጣለበት፤ አንቀላፍቶም ሳለ ከጉድኑ እንዲት ዐጥንት ወሰደ፤ ስፍራውንም በሥጋ ሞላው። 22 እግዚአብሔር አምላክ ከአዳም የወሰዳትን ዐጥንት ሴት አድርጎ ሠራት፤ ወደ አዳምም አመጣት። 23 አዳምም እንዲህ አለ፤ «እነሆ፤ ይህች ዐጥንት ከዐጥንቴ፤ ሥጋም ከሥጋዬ ናት። ከወንድ ተገኝታለችና ሴት ትባላል።» 24 ስለዚህ ሰው ከአባቱና ከእናቱ ተለይቶ ከሚስቱ ጋር ይጣመራል፤ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ። 25 አዳምና ሚስቱ፤ ሁለቱም ዕራቁታቸውን ነበሩ፤ ይሁን እንጂ አይተፋፈሩም ነበር። ዘፍጥረት 4+1-2 1 አዳም ሚስቱን ሔዋንን ተገናኛት፤ እርሷም ፀንሳ ቃየንን ወለደች፤ «በእግዚአብሔር ርዳታ ወንድ ልጅ አገኘሁ» አለች።	ዘፍጥረት 1+26-27 26 ከዚህ በኋላ እግዚአብሔር፤ «ሰውን በመልካችንና በአምላካችን እንፍጠር፤ ሰዎችም በባሕር ውስጥ በሚኖሩ ዓሦች፤ በሰማይ በሚበሩ ወፎች፤ በእንስሳትና በምድር ላይ በደረታቸው እየተሳቡ የሚንቀሳቀሱ ፍጥረቶች፤ እንዲሁም በምድር ሁሉ ላይ ሥልጣን ይኑሯቸው» አለ። 27 በዚህ ዐይነት እግዚአብሔር ሰውን በራሱ መልክና በራሱ አምላክ ፈጠረው፤ እግዚአብሔር ሰዎችን ሊፈጥራቸው ወንድና ሴት አድርጎ ነው። ዘፍጥረት 2+20-25 20 በዚህ ዐይነት አዳም ለወፎቹና ለእንስሶቹ ሁሉ ስም አወጣላቸው፤ ለአዳም ግን ተስማሚና ረዳት ጓደኛ ገና አልተገኘለትም ነበር። 21 ከዚህ በኋላ እግዚአብሔር አምላክ አዳምን ከባድ እንቅልፍ እንዲወስደው አደረገ፤ አንቀላፍቶም ሳለ ከጉኑ አጥንቶች አንዱን ወሰደና ባደውን ቦታ በሥጋ ሞላው። 22 እግዚአብሔር አምላክ ከአዳም ጉን የወሰዳትን አጥንት ሴት አድርጎ ሠራት፤ ወደ አዳምም አመጣት። 23 አዳምም፤ «እነሆ በመጨረሻ እኔኑ የምትመስል አገኘሁ፤ እርስዋ ከአጥንቴ የተገኘች አጥንት ናት፤ ከሥጋዬም የተገኘች ሥጋ ናት፤ ከወንድ የተገኘች ስለሆነች ሴት ትባል» አለ። 24 ወንድ አባቱንና እናቱን ትቶ ከሚስቱ ጋር የሚተባበረው ስለዚህ ነው፤ ሁለቱም አንድ ይሆናሉ። 25 አዳምና ሚስቱ ራቁታቸውን ነበሩ፤ ይሁን እንጂ አይተፋፈሩም ነበር። ዘፍጥረት 4+1-1 1 ከዚህ በኋላ አዳም ከሚስቱ ከሔዋን ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት አደረገ፤ እርስዋም አረዝች፤ ወንድ ልጅም ወለደች፤ «በእግዚአብሔር ዕርዳታ ወንድ ልጅ አገኘሁ» ስትል «ቃየል» የሚል ስም አወጣችለት።

አዲሱ መደበኛ ትርጉም	የ1980 ዓ.ም ገተመት ትርጉም
2 ደግሞም ወንድሙን አቤልን ወለደች። አቤል የበግ አረኛ፣ ቃየንም ዐራሽ ነበረ።	2 ቀጥሎም የቃየል ወንድም የሆነው አቤልን ወለደች፤ አቤል የበጎች ጠባቂ ሆነ፤ ቃየል ግን ገበሬ ሆነ።
ዘፋግም 22÷5	ዘፋግም 22÷5
5 ሴት የወንድ ልብስ አትልበስ፤ ወንድም የሴት ልብስ አይልበስ፤ እንዲህ የሚያደርገውን ሁሉ አምላካዊ እግዚአብሔር ይጻየፈዋልና።	5 ሴቶች የወንዶችን፣ ወንዶችም የሴቶችን ልብስ አይልበሱ፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር አምላካችሁ እንደዚህ የሚያደርጉትን ሕዝብ ይጠላል።
ገላትያ 3÷28	ገላትያ 3÷28
28 በአይሁድና በግሪክ፣ በባሪያና በነጻ ሰው፣ በወንድና በሴት መካከል ልዩነት የለም፤ ሁላችሁም በክርስቶስ ኢየሱስ አንድ ናችሁ።	28 ሁላችሁም በኢየሱስ ክርስቶስ አንድ ስለሆናችሁ በአይሁዳዊና በግሪካዊ፣ በአገልጋይና በጌታ፣ በወንድና በሴት መካከል ምንም ልዩነት የለም።

II. ዳራዊ መረጃ

ይዘታዊ አስተዋፅኦ

- I. የወንድና የሴት መፈጠር (ዘፍ 1÷26-27፤ 2÷20-25፤ 4÷1-2፤ ዘፋ 22÷5፤ ገላ 3÷28)
 - ሀ. ወንድነትም ሆነ ሴትነት በእግዚአብሔር የተፈጠረ ነው። እግዚአብሔር የሠራው ሁሉ፣ «እጅግ መልካም» ስለ ነበር (ዘፍ 1÷31)፣ ለሰው የተቸረው የጾታ ስጦታ በጣም ጥሩ ነው።
 - ለ. ወንድና ሴት እኩል ፍጡሮች ናቸው፤ ሁለቱም በእግዚአብሔር አምላል ተፈጥረዋል።
 - ሐ. ወንድና ሴት አንዱ የሌላውን ፍላጎት ለማሟላት በእግዚአብሔር ተፈጠሩ።
 1. የንደኝነት ፍላጎት - ሰው በፍጥረተ ፃለሙ ዙሪያ ሁሉ ለእርሱ የሚስማማ ረዳት አልነበረውም (2÷20)።
 2. ለየት ያለ ሰው ፍላጎት ወንድ እንደ እርሱ ያለ ፍጡር አስፈለገው፤ ግን ከእርሱ በጣም ልዩ የሆነች ሴት አስፈለገችው (2÷22-24)።
 3. የግንኙነት ፍላጎት - ሰው ወላጆቹን ይተዋል፤ ከሚስቱም ጋር ይጣበቃል።
 4. የአንድነት ፍላጎት - ወንድ ከሚስቱ ጋር አንድ አካል ይሆናል።
 5. እርስ በርስ የመደጋገፍ ፍላጎት - ወንድና ሴት አንዱ በሌላው ላይ የተደገፈ ነው፤ ምክንያቱም አንዱ ለሌላው አስፈላጊ ነው።
 6. የፍቅር ፍላጎት - ወንድና ሴት ያድጋሉ፤ በፍቅር ኅብረትም ይጣበቃሉ።
- መ. ወንድና ሴት አንዱ የሌላውን ጉድለት በመሙላት ይደጋገፋሉ፤
 1. ወንድና ሴት በአንዳንድ ረገድ ተመሳሳዮች ናቸው፤
 - ሀ) ሁለቱም ለጾታ ናቸው።
 - ለ) ሁለቱም በውስጣቸው የእግዚአብሔር አምላል አላቸው።
 - ሐ) ሁለቱም ሐሳባቸውን ይገልጻሉ።
 - መ) ሁለቱም በየግላቸው ያለውን ፍላጎት ያሟላሉ።
 2. ወንድና ሴት የተላያዩ ናቸው፤
 - ሀ) የሰውነት አሠራር ልዩነቶች
 1. አካላዊ ልዩነቶች፤ እነዚህ ልዩነቶች የታወቁ ናቸው።

2. በአካል ውስጥ የገይልና የሰብ ይዘት ልዩነት፤ እግ ዚእብሔር የሴትን አካል ልጆችን እንድት ወልድና እንድትመግብ አድርጎ ሠራው።

ለ) ሥነ ልቦናዊ ልዩነቶች

- 1) ወንዶች አልጸፈር የማ ለት፤ ራስ ወዳድና ተከላካይ የመሆን ዝንባሌ አላቸው።
- 2) ሴቶች ቸርች እና ልጆች ገም ሆነ ቤተ ሰብን ለመ መገብ ዝግጁዎች ናቸው።

ሐ) ማኅበራዊ ልዩነቶች

- 1) እግዚአብሔር ለወንዶችና ለሴቶች፤ ለባሎችና ለሚስቶች፤ ለአባቶችና ለእናቶች ልዩ ልዩ ጎላፊነቶች አበጅቶ ላቸዋል።
- 2) አንዱ ጾታ በሌላው ላይ

የበላይ የመሆንን ጉዳይ መጽሐፍ ቅዱስ ይቃወማል (ገላ 3+28)።

II. ወንድና ሴት ተደርጎ የመፈጠሩ ትርጉም

ሀ) የጋብቻ በረከቶች

1. ጓደኝነት (ዘፍ 2+18)
2. ፍቅር
3. ወሲባዊ ግንኙነት (ዘፍ 2+24)
ሀ) የጋራ ደስታ
ለ) ልጅ መውለድ (ዘር መተው)

ለ) ከጾታ ጋር የተያያዘ አደጋ

1. በሁለቱ ጾታዎች መካከል ያለውን ልዩነት ሳይገነዘቡ መቅረት (ዘጸ 22+5)
2. ሴቶችን ከወንዶች ዝቅ አድርጎ መመልከት (ገላ 3+28)
3. ተገቢ ያልሆኑ የጾታ መግለጫዎች (እግባብ ስላልሆነው የጾታ መግለጫዎች በሰፊው ተብራቶ የሚገኝ በት ትምህርት 3 ይመልከቱ።

ይዘታዊ ዕጥርታ (Content Summary)

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ ሰው ዘር የመጀመሪያው ዐረፍተ ነገር የተጠቀሰው በዘፍጥረት 1+26 ላይ ሲሆን፤ ይህም «ሰውን በመልካችን፤ በእምሳላችን እንሥራ!» የሚል ነው። እግዚአብሔር የሰውን ዘር ከፈጠረበት ዐበይት ምክንያቶች ውስጥ አንዱ፤ በፈቃዳቸው ከእርሱ ጋር ግንኙነት የሚያደርጉ ፍጡራን እንዲኖሩት መሆኑን ብዙ ጊዜ ይነገራል። ዘፍጥረት 1+27 እንዲህ ይላል፤ «ስለዚህ እግዚአብሔር ሰውን በራሱ መልክ ፈጠረው፤ ... ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው።» እግዚአብሔር ሰዎችን የፈጠራቸው ከራሱ ጋር ገብረት እንዲኖራቸው ብቻ ሳይሆን፤ እርስ በርሳቸውም ገብረት እንዲኖራቸው ነው። ሰዎች እርስ በርሳቸው ባላቸው ግንኙነት ውስጥ ፍጹም የሆነው ግንኙነት በጋብቻ ውስጥ በወንድና በሴት መካከል ያለው ግንኙነት ነው፤ በጋብቻ ውስጥ

ፍጹም የሆነው ግንኙነት ደግሞ ወሲባዊ ግንኙነት ነው።

እግዚአብሔር፤ «ወንድና ሴት» አድርጎ ስለ ፈጠራቸው በወንዶችና በሴቶች መካከል ልዩነቶች አሉ። ከታወቁት በዘር ማፍሪያ አካላት ላይ ከሚታዩት ልዩነቶች በተጨማሪ በጡንቻ ብርታትና በውፍረት እንደዚሁም በሥነ ልቦና ረገድ ልዩነት አለ። እግዚአብሔር ወንድን ይበልጥ አልኸኛ፤ ጠንካራና መከላከል የሚችል አድርጎ ፈጥሮታል። ሴቶች ካላቸው የመውለድ ጎላፊነት የተነሣም ሩጎራሆችና ተጓዥካዪዎች አድርጎ ፈጥሮአቸዋል። ወንድና ሴት እርስ በርሳቸው አንዱ የሌላውን ጉድለት በመሙላት ምሳሌ ከመሆን አንጻርም፤ እግዚአብሔር ለሰው ዘር ያለበውን ዕቅድ ለመፈጸም ፍጹም የሆነውን ጥምረት ይፈጥራሉ።

በዘፍጥረት ምዕራፍ 2 ላይ ሰውን በእንስሳት በተሞላች ውብ የአትክልት ስፍራ መካከል እናጭለን፤ ይሁን እንጂ ገና ብቻውን ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር ከሰውየው ጎን ዐጥንት ወስዶ ሴትን ፈጠረ፤ በቴፕር 23 ላይ እንደተጠቀሰው በዚያ በሚያስገርም የደስታ ትዕይንት ውስጥ ወደ ሰውየው አመጣት። እግዚአብሔር ጋብቻን ፈጠረ፤ በአትክልቱ ስፍራ ውስጥም የመጀመሪያውን «የጋብቻ ሥርዐት» አከናወነ። በተጨማሪም ለሰው ዘር በሙሉ የሚሆነውን የጋብቻ ዕቅድ ደነገገ፤ «ስለዚህ ሰው ከአባቱና ከእናቱ ተለይቶ ከሚስቱ ጋር ይጣመራል፤ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ።» እግዚአብሔር ለጋብቻ ባለው ዕቅድ ውስጥ ወንድና ሴት ወላጆቻቸውን ትተው የራሳቸውን ቤተ ሰብ ይጀምሩ ዘንድ ያደጉና የበሰሉ እንዲሆኑ ነው። «አንድ ሆነው» ወይም «ተጣብቀው» በሚል የተተረጉመው የዕብራይስጡ ቃል፤ «እርስ በርስ ተጣብቀው» የሚል ሊሆን ይችላል፤ ይህም ዘላቂ የሆነውን አንዱ ለሌላ ያለውን ጎላፊነት ያመለክታል። እርስ በርሳቸው ይደጋገፉ ዘንድ እግዚአብሔር የተለየ ጾታ ያላቸው፤ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው።

ከሰው ጾታ ጋር በተያያዘ ከሚከሰቱ አደጋዎች አንዱ ሴት ብዙውን ጊዜ በእኩል እነስ ያለችና ደክም ያለችም ስለሆነች ለአስፈላጊነቷ ዝቅተኛ ግምት የመሰጠቱ ሁኔታ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ይህን በአጽንዖት ይቃወማል፤ ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ ሲል ይናገራል፤ «በአይሁድና በግሪክ፤ በባሪያና በነጻ ሰው፤ በወንድና በሴት መካከል ልዩነት የለም፤ ሁላችሁም በእርስዎ ሊያሰሩ እንድ ናችሁ (ገላ 3፡28)። ርግጥ ነው ጳውሎስ በወንድና በሴት መካከል ልዩነቶች መኖራቸው መካዱ አልነበረም፤ ባጭሩ ሊናገር የፈለገው፤ በዚያ ዘመን ተቀባይነት ከነበረው አስተሳሰብ በተቃራኒ መልኩ አንዱ ከሌላው የሚበልጥ እንዳልሆነ ነው፤ በእግዚአብሔር ፊት ሁሉም የሚታዩት በእኩልነት ነው። ወንዶችና ሴቶች አንዳቸው ከሌላቸው ልዩ ናቸው። አንዱ

ደካማ በሆነበት ሌላው ብርቱ ነው። አንዱ የሌላውን ድካም በመሙላት ፍጹም በሆነ መልኩም እርስ በርስ ይደጋገፋሉ።

ሁለተኛው አደጋ፤ በወንድና በሴት መካከል ልዩነት መኖሩን ሳይገነዘቡ መቅረት ነው። እግዚአብሔር ይህ ልዩነት ደብዝዞ እንዲታይ አይፈልግም። ለምሳሌ የሙሴ ሕግ ወንዶች የሴቶችን ልብስ፤ ሴቶችም የወንዶችን ልብስ እንዳይለብሱ ይከለክላል፤ ምክንያቱም እንዲህ ማድረጉ የሁለቱን ጎላፊነት ያምታታል (ዘጸ 22፡5)። የሰውን ጾታ በማምታታት ረገድ የመጨረሻው የዝፋ ተግባር በመጽሐፍ ቅዱስ በጥብቅ የተከለከለውን ግብረ ሰዶምነት መፈጸም ነው (ዘፍ 19፡1-28፤ ሮሜ 1፡26-27)።

ከሰው ጾታ ጋር የተያያዙ አያሌ በረከቶች አሉ፤ እነዚህም የሥጋ ርካታ፤ ማገበራዊ ግንኙነቶችና ዘር መተካት ናቸው፤ እግዚአብሔር ከተቃራኒ ጾታ ጋር ወሲባዊ ግንኙነት የማድረግ ስጦታ ባይሰጥ ኖሮ አዲስ ፍጡር ሊፈጠር አይችልም ነበር።

በዘፍጥረት 1፡31 ላይ፤ «እግዚአብሔርም ያደረገውን ሁሉ አየ፤ እነሆም፤ እጅግ መልካም ነበር» የሚለው ይህ ሐሳብ እግዚአብሔር የሠራው ማንኛውም ነገር እርሱ በመጀመሪያ ባቀደው መሠረት ከሥራ ላይ ከዋለ ፍጹም መሆኑን ያመለክታል። አንዳንዶች ከሚያስቡት በተቃራኒ መልኩ፤ በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተሰጡት ሕጎች፤ መርሆችና መመሪያዎች ደስታችንን ለመገደብ ወይም በሰብእናችን ሐሄት እንዳናደርግ አፍነው ለመያዝ የታቀዱ አይደሉም። ክርስትና ለሰው ሁለንተና ጥንቃቄ የሚያደርግ ሃይማኖት ነው። ይህም ማለት እያንዳንዱ የሕይወታችን ክፍል ለእኛ ውብ የሚሆነው ሁሉም በእግዚአብሔር መመሪያ መሠረት ተግባራዊ ሲደረግ ብቻ ነው፤ ከእግዚአብሔር መመሪያ ውጪ መፈጸም ግን የጎሊና ወቀሳን ወይም ጸጸትን ያስከትልብናል። እግዚአብሔር ለእኛ የሰጠን ሁሉ ምንጊዜም፤ «መልካም» ነው።

ቀላልና ቃላት

- የመብት አኩልነት፤ ሰዎች ሁሉ ሊጠቀሙባቸው የሚችሉ መሠረታዊ ስጦታዎች ናቸው፤ እነዚህም ዕድሜን፣ ጾታን ወይም ዘርን መሠረት በማድረግ ከሚደርስ መድልዎ ነጻ መሆንን ያካትታሉ።
- ሴት ጾታ (አንስታይ ጾታ)፤ ልጅ መውለድ የሚያስችል የዘር ማስገኛ አካል ያላት ፍጡር።
- ጾታ፤ ወንዶችንና ሴቶችን አንዳቸው ከሌላቸው ልዩ የሚያደርጋቸው ነገር ነው።
- ፍቅር፤ ለሌላ ሰው ክብካቤ ለማድረግ የሚያስችል ጤናማ የሆነና ራስ ወዳድነት የሌለበት ውሳኔ ነው። በወንድና በሴት መካከል ላለው ፍቅር የመጨረሻው ከፍተኛ መገለጫ በጋብቻ ውስጥ የሚፈጸም ወሲባዊ ግንኙነት ነው። ከዚህም የተነሣ አንዳንድ ጊዜ ወሲባዊ ግንኙነት «ፍቅር መሥራት» ተብሎ ይገለጻል።
- ወንዴ ጾታ (ተባታይ ጾታ)፤ ልጅ መውለድ የሚያስችል የዘር ማፍሪያ አካል ያለውና

አባት ለመሆን የሚችል ፍጡር።

- ጋብቻ፤ ወንድና ሴት በሕይወት ዘመን ሁሉ አንዱ ለሌላው ፍቅርንና ታማኝነትን ለመግለጽ በይፋ ቃል ገብተው ለዕድሜ ልክ አንድ ላይ የሚጣመሩበት ሥርዓት ነው።
- ሥነ ገብረ አካላዊ፤ ከሰው አካል አሠራር ጋር ግንኙነት ያለው ነው።
- ዘር ማፍራት፤ ልጅ የማስገኘት ሂደት ነው፤ ከሰው አንጻር ይህ ወሲባዊ ግንኙነት ማድረግን፣ መፀነስን፣ ማርገዝንና መውለድን ያካትታል።
- ሥነ ልቦናዊ፤ ከአእምሮ ጋር ግንኙነት (ተዛምዶ) ያለው ነው።
- ግንኙነት፤ እርስ በርስ ለመግባባትና ተባብሮ ለመሥራት የሚያስችል በሁለት ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ ሰዎች መካከል የሚደረግ ትስስር ነው።
- ጾታ፤ በወንዶችና በሴቶች መካከል አካላዊ፣ ስሜታዊና ሥነ ልቦናዊ የሆኑ ልዩነቶች ናቸው።

III. የትምህርት ዝግጅት መርጃ መሣሪያዎች

ትምህርቱን ለማስተዋወቅ የቀረቡ ሐሳቦች

1. በአዲሱ መደበኛ ትርጉም ውስጥ ዘፍጥረት 1፡26-27 እና 2፡20-25 አንብብ፤ ከዚያም የሚከተለውን ጠይቅ፡-
 - በወንድና በሴት መካከል ያለውን ልዩነት የፈጠረው ማን ነው? (መልስ፡- እግዚአብሔር)
 - በወንዶችና በሴቶች መካከል ያለውን ልዩነት እግዚአብሔር ከፈጠረው፣ ይህ ምን ማለት ነው? (መልስ፡- ልዩነቱ መልካም መሆን አለበት ማለት ነው።)
- መሸጋገሪያ ሐሳብ፡- ዛሬ እግዚአብሔር ወንድንና ሴትን እንዴት እንደ ፈጠረ እንዲሁም ከእግዚአብሔር ስለ ተሰጡት በሁለቱ መካከል ስላሉት ልዩነቶች እንማራለን።

2. በወንዶችና በሴቶች መካከል የሚገኙትን አምስት ልዩነቶች እንዲዘረዝሩ ተማሪዎችን ጠይቅ። መሸጋገሪያ ሐሳብ፤ ዛሬ በወንዶችና በሴቶች መካከል ያለውን ልዩነት ለይተን እንመለከታለን፤ የወንዶችንና የሴቶችን ሚና እንገልጻለን፤ እንዲሁም ወንዶችና ሴቶች አንዱ ሌላውን ሙሉ ሰው ለማድረግ እንዴት አስተዋዕሉ እንደሚያደርጉ እንወያያለን። እነዚህን ሁሉ በጾታ ሥር እንገልጻቸዋለን።
3. ተማሪዎች አንድን ወረቀት «ተባታይ» እና «አንስታይ ጾታ» በሚል ዐምድ እንዲከፍሉ አድርግ። በየርእሱም ሥር ተማሪዎች ያላቸውን ሐሳብ፣ ግንዛቤና ገለጻ ይጽፉ ዘንድ 30 ደቂቃ ስጣቸው። መሸጋገሪያ ሐሳብ፡- እያንዳንዱ ጾታ የሚጫወተውን ሚና በማሳየትና በመሃከላቸውም ያለውን ልዩነት

- ለምን ማምታታት እንደሌለብን አጽንዖት በማድረግ ወንዶችንና ሴቶችን እያነጻጸርህ ሳለ፣ ዝርዝሩን ፊት ለፊትህ አድርግ። ጾታን በምናጠናበት ጊዜ ይህን ሁሉ እናደርጋለን።
4. አንድን የወንድ ልብስና አንድን የሴት ልብስ ከፍ አድርገህ ያዝ። በእነዚህ በሁለቱ መካከል ያለው ልዩነት ምን እንደ ሆነ ጠይቅ።

መሸጋገሪያ ሐሳብ፡- ከባህላችን የተነሣ እነዚህ የወንድና የሴት ልብሶች መሆናቸውን እናውቃለን። ይሁን እንጂ በሁለቱ ጾታዎች መካከል ያለው ልዩነት ከባህላዊ መረዳት በላይ ነው። እግዚአብሔር ወንዶችና ሴቶች ልዩ እንዲሆኑና እንዲደጋገፉ አድርጎ ፈጠራቸው።

ትምህርቱን ለማቅረብ የሚጠቅሙ አማራጭ ዘዴዎች

1. ትራኬያዊ ዘዴ፤ ስለ ወንድና ሴት አፈጣጠር የተጻፈ ታሪክ እንብብ ወይም ተናገር። ዋና ዋና ሐሳቦችን እንዳካተትህ ርግጠኛ ለመሆን፣ የይዘት አስተዋጽኦን፣ የይዘት ዕጥርታንና ቁልፍ ቃላት ተጠቀም።
2. ክርክራዊ ዘዴ፤ ሁለት ቡድኖች በመለየት፣ «ወንዶች በተፈጥሮአቸው ከሴቶች የበለጡ ናቸው» በሚለው ሐሳብ ላይ እንዲከራከሩ አድርግ። በሚማሩበት ክፍል ውስጥ ወንዶችና ልጃገረዶች ካሉ ወንዶቹ ሐሳቡን በመደገፍ ልጃገረዶቹ ደግሞ በመቃወም እንዲናገሩ አድርግ። ከዚያም «ሴቶች በፈተጥሮአቸው ከወንዶች የበለጡ ናቸው» በሚል ርእስ ተመሳሳይ ክርክር ሊደረግ ይችላል። ከክርክሩ በኋላ የትኛውም ጾታ ቢሆን ከሌላው የበለጠ አለመሆኑን ይረዱ ዘንድ አግዛቸው። ይህም ሲባል ሁለቱ ጾታዎች አንዱ ከሌላው የተለየ መሆኑን መዘንጋት የለበትም።
3. ጥያቄና መልሳዊ ዘዴ፤ የሚከተሉትን ጥያቄዎች ጠይቅና ተወያዩባቸው።
 - ወንድና ሴት አድርጎ የፈጠራቸው ማነው?
 - በወንዶችና በሴቶች መካከል ያሉትን ልዩነቶች እንዳንደቅን ዘርዝር።
 - እግዚአብሔር ሴትን የፈጠራት ለምንድ ነው?
 - እግዚአብሔር ሴትን ለመፍጠር ከወንድ ራስ ወይም እግር ዐጥንት ከመውሰድ ይልቅ ከወንድ ጉን የወሰደበት ዋና ምክንያት ምንድን ነው?
4. ተውኔታዊ ዘዴ፤ በቤት ውስጥ የወንድንና የሴትን ሚና ለይቶ ለማሳየት ተውኔትን ወይም ድራማን ተጠቀም (አንዱ የሌላውን ጉድለት በመሙላት እንዴት እንደሚደጋገፉ ማሳየት) መምህሩ ተማሪዎች ተውኔቱን እንዲፈጥሩ ሊፈቅድላቸው ይችላል።
5. ውይይታዊ ዘዴ፤ እያንዳንዱ ምድብ መሪ እንዲኖረው በማድረግ ክፍሉን በሁለት ምድብ ክፈለው። ቀጥሎ ባሉት በማንኛ ቸውም ርእሶች ወይም ዋና ሐሳቦች ላይ ተወያዩባቸው፤
 - የወንዶችና የሴቶች ለየት ያሉ ሚናዎች
 - የወንዶችና የሴቶች ገደቦች

- ባለፉት ትውልዶች የነበሩት ሴቶች ያላገኟቸው የዘመኑ ሴቶች ያሏቸው ሚናዎች
- የጋብቻ ጥቅሞች
- ወንዶችና ሴቶች አንዱ የሌላውን ጉድለት በመሙላት እንደሚደጋገፉ ማስታወሻ፡- ለዚህ ውይይት የሚሆን ጻፋዊ ግንዛቤ ለማግኘት በገጽ ——— ላይ፤ «በወንዶችና በሴቶች መካከል ያሉት ዐበይት

ልዩነቶች ምንድን ናቸው?» የሚለውን በኬ.ሊ. ሂንክሌይ የተጻፈውን የትኩረት ጽሑፍ አንብቡ፡፡ የውይይቱን ፍሬ ነገር ተመልሳችሁ ለክፍሉ ዘገባ አቅርቡ፡፡

6. ታሪካዊ ዘዴ፤ «የአንድ ዘር ዋጋ» ወይም «የልጃረገዶች ሥራ» የሚለውን ታሪክ ጮኽ ብለህ አንብብ፡፡ ከዚያም ከታሪኩ በኋላ ያሉትን ጥያቄዎች ተወያዩባቸው፡፡

ናሙና የክፍል ሥራዎች

1. ወንዶችና ሴቶች በየበኩላቸው በተለ ምዶ ለሚያከናውኗቸው ተግባራት አምስት አምስት ምሳሌዎች እንዲጽፉ ለተማሪዎች መመሪያ ሰጥ፡፡ በተለምዶ በወንዶች የሚከናወኑት ተግባሮች በሴቶችም ሊከናወኑ ይችሉ እንደ ሆነ፤ እንዲሁም በሴቶች ብቻ የሚከናወኑትን በወንዶች ሊከናወኑ ይችሉ እንደ ሆነ ተማሪዎችን ጠይቅ፤ መልሱ ይቻላል ከሆነ ለምን? አይቻልም ከሆነ ለምን አይቻልም?
2. የክፍል ውይይት፡- ዓለም ያለ ሴቶች ምን ልትመስል እንደምትችል ያስቡ ዘንድ ተማሪዎችን ጠይቅ፤ በሚገባ ተወያዩበት፡፡ ከዚያም ዓለም ያለ ወንዶች ምን ልትመስል እንደምትችል ጠይቅ፤ ወንዶችና ሴቶች

ሁለቱም የቱን ያህል አስፈላጊዎች እንደ ሆኑ፤ አንዱ ለሌላው የቱን ያህል አስፈላጊ እንደ ሆነ እንዲያስተውሉ ተማሪዎችን አደፋፍር፡፡

3. አምስት ልጃረገዶች በመምረጥ ዐይነተኛ የወንድ ሥራ ነው የሚባለውን ተግባር እንዲያከናውኑ ጠይቅ፤ ከዚያም አምስት ወንዶች በተለምዶ ለሴት ብቻ የተመደበውን ተግባር እንዲያከናውኑ ማድረግ ትችላላሁ፡፡
ልዩነት 1፡- የአንዱ ብቻ የሆኑ ጉልተው የሚታዩ ሚናዎች የትኞቹ እንደ ሆኑ ተወያዩበት፡፡
ልዩነት 2፡- የትኞቹ ሚናዎች መጽሐፍ ቅዱሳዊ፤ የትኞቹ ደግሞ ባህላዊ እንደ ሆኑ ተወያዩ፡፡

ታሪኮችና መግለጫዎች

The Cost of One Seed (an East African folk tale adapted from *The Moral Compass*.)

William J. Bennett, ed. Simon and

Schuster, New York: 1995)

(ይህ ታሪክ የሴቶች ጥቅም ምን እንደ ሆነና በቤተ ሰብ ውስጥም ሚናቸው ምን እንደሆነ ተማሪዎች እንዲረዱ ያግዛቸዋል)፡፡

አንድ ባል ከእንግዲህ ከሚስቱ ጋር ለመኖር እንደማይፈልግ ወሰነ፤ ሊፈታትም ቊርጥ ሐሳብ አደረገ፡፡ ነገር ግን ባልና ሚስቱ

ቅርብ ቀን የተወለደ ወንድ ሕፃን ልጅ ነበራቸው፤ አባትና እናትም ሕፃኑ ከማን ጋር ይሁን በሚለው ጉዳይ ለፍተኛ ግብፍት ስለዚህ ወደ ዳኛ ሄዱ፡፡

ሴትየዋ በመጀመሪያ ተናገረች፤ «ይህን ሕፃን ዘጠኝ ወር ሙሉ አርግዢ ወለድሁት» በማለት አቤቱታዋን ቀጠለች፡፡ ጡቴን አጠባሁት፤ ከጭኔ ላይ አድርጌም ዘመርሁለት፡፡ እንቅልፍ እንዲተኛ በየምሽቱ እሽሩና አልኩት፡፡ ሲያለቅስ አባባልኩት፤ ሲታመም ተንክባከብኩት፡፡ በቀን ሥራዬን ስሠራ በጀርባዬ አዘልኩት፡፡ ቀንና

ሌሊት ከእርሱም ጋር ነኝ፤ ከራሴ አብልጫም እወደዋለሁ፤ እባክዎን ከእኔ ጋር እንዲሆን ይፍቀዱልኝ፡፡»

ከዚያም ሰውየው ተናገረ፤ «ለሕፃኑ መፈጠር ምክንያት የሆነው ዘር የሰጠሁት እኔ ነኝ፡፡ እንዲህ በማለትም ቀጠለ፤ «ስለዚህ ሕፃኑ የእኔ ነው፤ ከፈለግሁ እርሱ ከእኔ ጋር እንዲሆን ማስቀረት እችላለሁ፡፡»

ዳኛው ወደ ሰውየው በመመልከት «ዘር ሰጥቻለሁ ያልክ መሰለኝ?» በማለት ጠየቁ፡፡

«ትክክል ነው» በማለት ሰውየው በኩራት ተናገረ፡፡ በመቀጠልም «ያስፈለገው አንድ ትንሽ ዘር ነበር» አለ፡፡

«እንደዚያ ነው እንዴ» አሉ ዳኛው፡፡ «ይህም ማለት አባት ዘር ይሰጣል፤ እናትም ዘሩን ትሸክማለች፤ ሕፃኑንም ትመግባለች፡፡ ነገሩ ይህ ከሆነ፤ በዚህ ጉዳይ ላይ ፍርድ መስጠት የምችል ይመስለኛል፡፡ ነገር ግን በመጀመሪያ ሚዛን ያስፈልገኛል፡፡»

ጥንድ ሚዛኖች እንዲመጡ አደረጉና ሕፃኑ እንዲመዘን አዘዙ፡፡ «ይህ ሕፃን አራት ኪሎ ይመዝናል» በማለት ዳኛው ለአባትየው ተናገሩ፡፡ «እርሱን ወደ ሕይወት ለማምጣት አንድ ፍሬ ከሰጠህ ከአራት ኪሎ ላይ አንድ ፍሬ ተቀንሶ የሚቀረው ሚስትህ የሰጠችው መሆን አለበት፡፡ ስለዚህ ሕፃኑን ለማግኘት ከፈለግህ፤ ለአራት ኪሎ ምግብ የሚሆን ገንዘብ ለሚስትህ መክፈል አለብህ፡፡

ባልየው በዕብድ ፊት የቆመ በመምሰል ዳኛውን በትኩረት ተመለከተ፡፡

«ቆይ አልጨረስኩም» አሉ ዳኛው፡፡ «ሻንጣ ተሸካሚ የሆነ ሰው መጠየቅ ይኖርብናል» አሉ ዳኛው፡፡ ሻንጣ ተሸካሚ ተጠርቶ መጣ፡፡

«አንድ ሻንጣ ዕቃ ለመሸከም ምን ያህል ታስክፍላለህ?» በማለት ዳኛው ጠየቁ፡፡

«ለተሸከምኩት ለእያንዳንዱ ኪሎ 2.00 (ሁለት ብር) እንዲከፈለኝ እጠይቃለሁ» በማለት መለሰ፡፡

«በጣም ጥሩ ነው» አሉ ዳኛው፤ ሚስቲቱ በመጀመሪያው የዕርግዝና ወር ግማሽ

ኪሎ ግራም ብትሸከም፤ ሕፃኑ በሆጂ ውስጥ ዘጠኝ ወር ሲሞላው 4 ኪሎ ተሸክማለች ማለት ነው፡፡ ስለዚህ በቀን 1 ኪሎ ግራም ለመሸከም 2.00 ብር የሚከፈል ከሆነ፤ ዘጠኝ ወር ሙሉ ለተሸከመችበት በዚሁ መገደብ ታስቦ ሊከፈላት ይገባል፡፡ ሚስቲቱ የእርሱን ሽኩም በመሸከሟ ባልየው ገንዘብ ሊከፍላት ይገባል፡፡

ባልየው ዐይኑን ፍጥጥ አድርጎ ወደ ዳኛው ተመለከተ፡፡

«ሌላም ነገር አለ» አሉ ዳኛው፤ «ልጁን ወደዚህ ዓለም ለማምጣት ይህን ያህል ጥረት ካስፈለገ፤ እርሱን ለማሳደግ ምን ያህል ጥረት እንዳስፈለገ አሰብ፡፡»

ሰውየው ለመጀመሪያ ጊዜ ነገሩን ለማስተዋል በመሞከር ጸጥ ብሎ ቆመ፡፡

በመጨረሻም፤ ከቡር ዳኛ ሆይ፤ አሁን ነገሩን ተረድቻለሁ» አለ፡፡ «እንግዲህ አንዳንዱን ሽኩም ከሚስቲ አቃልላለሁ፤ በዚሁም ሚዛኑ እኩል እንዲመዝን እናደርጋለን፡፡»

በእነዚህ ጥያቄዎች ላይ ተወያዩባቸው

- ባልየው ልጁን መውሰድ የሚገባው እርሱ መሆኑን ለምን አሰበ?
- የአንድ ዘር ዋጋ ምን ያህል ነበር? በታሪኩ ውስጥ ይበልጥ አስፈላጊው ሰው ማን ነው? ሰውየው ወይስ ሴትየዋ? (አንዱ ከሌላው ይልቅ አስፈላጊ የሚሆንበት ምንም ምክንያት የለም ሁለቱም አንዳቸው ለአንዳቸው ያስፈልጋሉ)፡፡
- ሴትየዋ ይህን ያህል በጣም አስፈላጊ ወይም ውድ ከሆነች፤ ሰውየው እርሷን መንከባከብ ያለበት እንዴት ነው?

የልጃገረዶች ሥራ

(ከሄለን ዶጎ ጎዲያ፤ ከማንዋል ፎር ቲቸርስ ኦፍ ክርስቲያን ሪሊጅየስ ኖውሊጅ ኢን ሲኒየር ሰከንደሪ ስኩልስ ኢሲኤስ.ኤይ. ላይ መለስተኛ ሰውጥ ተደርጎበት የተወሰደ)

(ይህ ታሪክ ዐዋቂ ወንዶችና ወጣት ወንድ ልጆች ከሌሎች ወንዶችና ወጣቶች ነቀፋ

የሚያስከትልባቸው ቢሆንም እንኳ፤ በቤተ ሰብ ውስጥ ሴቶችን ማገዝ ጥሩ መሆኑን ያሳያል)።

ጫላ የስምንት ዐመት ልጅ ነበር፤ ከአባቱ፣ ከእናቱ፣ ከወንድሙና ከእንቱ ጋር በጋ በምትባል መንደር ይኖር ነበር። የጫላ እናት በቅርቡ ሌላ ልጅ እንደምትወልድ በጉጉት እየተጠበቀ ነው፤ አንድ ቀን ምጥ ይዟት ወደ ክሊኒክ ሄደች፤ እርሷም ለጥቂት ጊዜ በክሊኒኩ ውስጥ መተኛት ስለነበረባት፤ አባት ምግብ በማብሰልና ቤት በመጥረግ፤ ሳሕን በማጠብና ልጆችን በመንከባከብ የቤት ውስጥ ሥራ ጎላፊነትን ተሸከመ። ከዚያም አባት ወደ ክሊኒኩ ሄዶ እናት የዋንና ሕፃኗን ማምጣት ስለነበረበት ወደዚያ ሄደ። ጫላ የአምስት ዓመት ወንድሙንና የሁለት ዓመት እጎቱን እንዲሁም ቤቱን የመጠበቅ ጎላፊነት ተጣለበት።

ጫላ የቤቱን ሥራ ሁሉ ማከናወን የቱን ያህል አስቸጋሪ እንደ ሆነ ተገነዘበ፤ ይሁን እንጂ በተርጠኝነት ለማገዝ ፈለገ። ሳሕን በማጠብ ላይ ሳለም ጓደኞቹ እርሱን ፍለጋ በመምጣት፤ «ጫላ የት ነው ያለኸው? እባክህ ናና ከእኛ ጋር እግር ኳስ ተጫወት» አሉት።

ጫላ እሚያጥብበት ሥፍራ ላይ እንዳለ ቀና በማለት እንዲህ አለ፤ «ዛሬ አልችልም፤ አባቱ፣ እናቴንና ሕፃን እጎቱን ለማምጣት ወደ ክሊኒክ ሄደዋል፤ ቤቱን መጥረግ፣ ወንድሜንና እጎቱን ማጠብ ይኖርብኛል፤ ወላጆቹ እስከሚመጡ ድረስም ከእነርሱ ጋር መጫወት አለብኝ።»

ተማሪዎች ሊሠሩት የሚገባ ሥራ

1. ዘፍጥረት 1+26-27፤ 2+20-25፤ 4+1-2፤ ዘፃግም 22+5 እና ገላትያ 3+28 አንብቡ፤ እነዚህ ክፍሎች እግዚአብሔር ለወንዶችና ለሴቶች ስላለው ዕቅድ ምን ያስተምራሉ?
2. በጎብረተ ሰብ ውስጥ ወንዶችና ሴቶች የሚጫወቱትን ሚና አስ መልክቶ ለአያንዳ ንዳቸው አንድ አንቀጽ ጻፉ። እነዚህ ሚናዎች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ወይም ባህላዊ ስለ መሆናቸው ሦስተኛ አንቀጽ ጻፉ።

«ምንክህ ጫላ አንተ ቤት ልጅ ነህ እንዴ?» በማለት ከጓደኞቹ አንዱ ጠየቀ። ሌላውም «እንደዚያ ያለውን የሴት ሥራ በቤት ውስጥ አላከናወንም» አለ። ከዚያም አብዝተው እየሣቁ እግር ኳስ ለመጫወት ሄዱ። ጫላ መቀለጃ በመሆኑ ጎፍረት ተሰማው፤ ተከትሎ አቸው በመሮጥ በተናገሩት ልክ ሊመልሰላቸው ፈልጎ ነበር። ለጥቂት ጊዜ የቤት ሥራ ማከናወኑ አላስጸላተውም፤ ያም ሆኖ ግን ሳሕን ማጠቡንና ሌላውን የዕለት ተግባር ማከናወኑን ቀጠለ። ወላጆቹ ሕፃኗን ይዘው ከክሊኒክ ሲመለሱ፤ ጫላ ከታናሽ ወንድሙና ከታናሽ እጎቱ ጋር ሲጫወት በማየታቸው ደስ አላቸው።

በእነዚህ ጥያቄዎች ላይ ተወያዩባቸው

- በታሪኩ መጀመሪያ ላይ የጫላ አባት የማዕድ ቤት ሥራ ለምን አከናወነ?
- የጫላ ጓደኞች ለምን ቤት ልጅ አሉት?
- ጫላ ያከናወነው ትክክለኛ ነገር ነውን? ለምን? ያከናወነው ነገር ትክክል ካልሆነም ምክንያቱ ምንድን ነው?

(መምህር፡- ሴቶች የሚያከናውኑት አብዛኛው ሥራ በባህል የተወሰነ መሆኑን ይረዱ ዘንድ ተማሪዎችን መርዳት አስፈላጊ ነው፤ በተለይ በቤት ውስጥ ልዩ እገዛ በሚያስፈልግበት ጊዜ ወንዶችና ሴቶች እርስ በርስ መተጋገዝ እንዳለባቸው ተወያዩ።

3. ሴቶች ባለፈው ዘመን ያልነበራቸው አሁን ግን ስላላቸው ልዩ ልዩ ሚና በሚመለከት የዕድሜ ባለጋ የሆኑትን የማጎበረሰብ ወይም የቤተ ሰብ አባል ጣይቅ፤ ለውጡ መልካም ነው ወይስ አይደለም? የተገኘውን መልስ በማብራራት አንድ አንቀጽ ጻፍና በሁለተኛው አንቀጽ ላይ ደግሞ የራስህን አስተያየት ጻፍ።

ተማሪዎች የሚጠይቋቸው ጥያቄዎች ለእነዚህም የተሰጡ መልሶች

1. በኤፌሶን 5:22 ላይ ሴቶች ለባሎቻቸው መገዛት እንዳለባቸው መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል፤ ይህ ማለት የሴቶች አስፈላጊነት አነስተኛ ነው ማለት ነውን?

በኤፌሶን ያለው ሐሳብና ሴቶች ተመሳሳይ ሐሳቦች ሚስቶች ለባሎቻቸው መሪነት መገዛት እንዳለባቸው ያስተምራሉ። ይሁን እንጂ አንዱ ከሌላው የላቀ ዋጋ አለው ማለት አይደለም፤ ነገር ግን ይህ ከአስተዳደር ጋር የተያያዘ አስፈላጊነት ነው። አንድ ሰው ከሌላ ሰው ጋር ግንኙነት እንዳይኖረው በማሳብ ወደፈለገበት ቢፈራር ራሱን ችሎ ቢኖር፤ ሊሠራ የሚችለውን ማንኛውንም ሥራ ማከናወን ይችላል። ሁለት ሰዎች አብረው በሚኖሩበት ሁኔታ ውስጥ ግን አንዱ የሌላውን መብት ሊጋፋ ይችላል። ስለዚህ የአንድን ሰው መብት የሚመለከት የተወሰነ ድርጅትና ገደብ ያስፈልጋል። አንድ ዐይነት ገብረት ካለ ደግሞ፤ ከፍተኛ ሥልጣን ያለው አንድ ሰው ያስፈልጋል። እንደዚሁም በባልና በሚስት መካከል ባለው ግንኙነት እግዚአብሔር ባልየው መሪ እንዲሆን አደረገ። ይህ ማለት ግን እርሱ ፈላጭ ቈራጭ መሆን ወይም ይህን ጎላፊነት በአምባገነንነት መልክ መወጣት አለበት ማለት አይደለም። እንዲያውም ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን እንደ ወደዳት ባል ሚስቱን እንዲወድ፤ የራሱንም አካል እንደሚወድ ሚስቱን እንዲወድ ተነግሮአል (ኤፌ 5:25:28)። ይህም በርግጥ የእርሷ አስፈላጊነት ዝቅተኛ ነው ማለት አይደለም፤ ይልቅንም የእርሷ ጠቃሚነትና አስፈላጊነት ከወንዱ ጋር እኩል ነው። ደስታቸውንና ዐላማቸውን አውን ለማድረግ ሁለቱም የታዎች አንዱ ለሌላው መቶ በመቶ አስተዋፅኦ ያደርጋሉ።

2. በጴጥሮስ 3:7 ላይ እንዲህ ይላል፤ «ባሎች ሆይ! እናንተም ደግሞ ጸሎታችሁ እንዳይደናቀፍ በኑሮአችሁ ሁሉ ለሚስቶቻችሁ አስቡላቸው! ደካሞች ስለ ሆኑና ... አብረዎችሁ ስለሚወርሱ አክብሯቸው።» ሴት፤ «ደካማ» የተባለችው ለምንድን ነው?

ጴጥሮስ ለባሎችና ባል ለመሆን ለሚያስቡት መልእክት ለመስጠት ነው እንጂ ሚስት ደካማ ስለሆነች አስፈላጊነቷ ያነሰ ነው ማለቱ አይደለም፤ «ጥንቃቄ ማድረግ አለባችሁ! ሴቶች ከወንዶች ልዩ መሆናቸውን እንድትገነዘቡ ያስፈልጋል። ሴቶችን በጥንቃቄና በአክብሮት መያዝ አለባችሁ» እያለ ነው። ለምን? ምክንያቱም ሴት ደካማ ወገን ናት። «ደካማ» ሲባል ከሁለታችሁ መሀከል «ይበልጥ ለአደጋ የምትጋለጥና ይበልጥ ውድ የሆነች» ማለት ነው። «በጥንቃቄ ያዛት።» ወንድና ሴት በእግዚአብሔር ፊት እኩል ዋጋ አላቸው፤ ሴቲቱ ግን ላቅ ባለ ጥንቃቄ መያዝ አለባት (Taken from "Equal ... But Different," By Jim Burgen, What is the Big Deal About Sex: Loving God's Way, 1999, Standard Publishing Co, p 25).

3. ሴቷ ለባሏ የማትገዛ ብትሆን ባሏ ይደበድባት ዘንድ መብት አለውን?

በባልና በሚስት መካከል ያለው ግንኙነት የተመሠረተው እርስ በርስ በመፈቃቀር፤ በመተማመንና በመከባበር ላይ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ልጆች በሚያጠፋበት ጊዜ እንዲቀጡ ለወላጆች ሥልጣን ይሰጣል። ይሁን እንጂ ባሎች ሚስቶቻቸውን መደብደብ እንደሚችሉ አንዳች የተነገረ ነገር የለም። በባልና በሚስት መካከል ያለው ግንኙነት በወላጅና በልጅ መካከል ካለው ግንኙነት የተለየ ነው። ባልና ሚስት እኩል ናቸው። በሌላ በኩል ሲታዩም ሁለቱ አንድ ናቸው። ለመረዳዳትና አብሮ ለመሥራታ በፈቃድ ወደ ተመሠረተ ግንኙነት ገብተዋል። ስለዚህ ባል ሚስቱን መምታቱ ስጦተኛ ነው። ሚስትም ባሏን መምታቷ ያለ ጥርጥር ስጦተኛ ነው። አንዱ ሌላውን መደብደብ፤ «ፍቅር ማሳየት አለባችሁ! ራሳችሁንም ለትዳር ጓደኛ ችሁ አላልፋችሁ መስጠት አለባችሁ» የሚለውን የክርስትናን መሠረታዊ ትምህርት መተላለፍ ነው። ኤፌሶን 5:28 ይመልከቱ።

4. በዘዳግም 22፥5 ላይ ያለው እንዳ ሴቶች ሱሪ እንዳይለብሱ የሚከለክል ነው?

በብሉይ ኪዳን ዘመን ወንዶችና ሴቶች ረጅም ቀሜስ የሚመስል ነገር ይለብሱ ነበር። ይሁን እንጂ እነዚህ ልብሶች አንድ ሰው ቀና ብሎ ሲመለከት ያ ሰው ወንድ ወይም ሴት መሆኑ እንዲለይ ተደርገው የተሰፉ ነበሩ። በመሠረቱ የወንዶችና የሴቶች ልብሶች የትኞቹ መሆን እንዳለባቸው የሚወስነው ኅብረተ ሰቡ ነው፤ ክርስቲያኖችም እነዚህን ግልጽ ልዩነቶች ማክበር አለባቸው። በአንድ በተወሰነ ባህል ሱሪ የወንድ

ልብስ ብቻ ይሁን ከተባለ፣ ሴቶች ጨርሶ መልበስ የለባቸውም። ይሁን እንጂ በዚያ ባህል ሱሪ ለወንድም ሆነ ለሴት ከተፈቀደ፣ በእነዚህ ስፍራዎች ያሉ ክርስቲያኖች በነፃነታቸው ሊጠቀሙ ይችላሉ። ዋናው ሐሳብ እግዚአብሔር የወንዶችንና የሴቶችን ሚና እንድናምታታ አይፈልግም። ስለዚህ ስለ ወንዶችና ስለ ሴቶች አለባበስ ከባህል አንጻር የሚጠበቅብንን ነገር ለማድረግ ልብ ማለት አለብን፤ ደንቦችንም ማክበር ያስፈልጋል።

የትምህርት መርጃ መሣሪያ

1. የወንድና የሴት ልብሶች

2. ለክፍል ውይይት የሚሆኑ ጥያቄዎችና መልሶች

IV. ሰፋ አድርጉ ለማስተማር የበለጠ ግንዛቤ ማግኘት

ትንታኔ

ዘፍጥረት 1፥26-27፤ 2፥20-25

D. Stuart Briscoe, *The Communicator's Commentary: Genesis*, Word Inc. 1987, pp.38-39; 50-53

2፥20-25 በዘፍጥረት ምዕራፍ 1 እንደ ተጻፈው እግዚአብሔር ፍጥረቱን አንድ በአንድ ባዩ ጊዜ «መልካም» መሆኑን አረጋገጠ፤ ሥራውን ሠርቶ ከጨረሰ በኋላም «እጅግ መልካም» እንደ ሆነ አየ። ነገር ግን አንድ ችግር ነበረ፤ ይኸውም ሰው ብቻውን የመሆኑ ጉዳይ ነው፤ «እግዚአብሔር አምላክ ሰው ብቻውን መሆኑ መልካም አይደለምና የሚስማማውን ረዳት አበጅለታለሁ» አለ። (ቍ 18)። እግዚአብሔር ለመጀመሪያ ጊዜ አንድ ነገር «መልካም አይደለም» አለ፤ ይህም ከሰው የብቸኝነት ስሜትና አምላክ በሚሰጠው መመሪያ መሠረት ራሱን የሚመስል ዘር ማፍራት ካለመቻል ጋር የተገናኘ ነው። «የሚስማማው ረዳት» ይኖረው ዘንድ እጅግ አስፈላጊ ነበር። የእርሱ ረዳት ከእርሱ በኋላ የመፈጠሯ አስፈላጊነት በሚመለከት አያሌ አስተያየቶች

የመኖራቸው ያህል አዳም ምን ያህል ጊዜ ብቻውን እንደ ቆየም ብዙ አመለካከቶች አሉ። አንዳንዶች ሴት ነገር ካለቀ በኋላ የታሰበች ናት ይላሉ፤ ሌሎች ደግሞ እግዚአብሔር የፈጠረውን ሰው ትኩር ብሎ ከተመለከተ በኋላ፤ የተሻለ ሰው መፍጠር ይችል እንደ ነበር ተገነዘበ፤ ስለዚህ ሴትን ፈጠረ ይላሉ። አንዳንዱ እንዲህ ያለው አስተያየት መስጠት ቁም ነገር የሌለው ነገር መናገር እንደ ሆነ ያስባል፤ ስሜታዊነትን የሚያንጸባርቅ መሆኑም ርግጠኛ ነው።

የሆነ ሆኖ የወንድና የሴት ግንኙነት አጅማመር የሚመለከት እንዲህ ያለው ታሪክ እጅግ አስፈላጊ ነው። አዳም የእንስሳትን ዘር በሚመለከትበት ዐውድ ውስጥ እያለ ነው፤ «ይሁን እንጂ ለአዳም ተስማሚ ረዳት አልተገኘለትም ነበር» (ቍ 20) የተባለው። ሰውና እንስሳት ሥረ መሠረታቸው የተገኘው ከመሬት ነው (አዳማህ)። አንዱ ፍጡር ሌላውን ተከትሎ ጠያቂና አስተዋይ በሆነው ተመልካች በአዳም ፊት ባለፈ ጊዜ እርሱና

እንስሳቱ ብዙ የወል ነገር የነበራቸው ቢሆንም እንኳ ሁሉም አጋር ሊኖራቸው፤ እርሱ ግን ብቻውን እንደ ነበር ግልጽ ነው፤ ስለዚህ እግዚአብሔር፤ «... አምላክም በአዳም ላይ ከባድ እንቅልፍ ጣለበት፤ ... ከጉድት አንዲት ዐጥንት ወስዶ ... ከአዳም የወሰዳትን ዐጥንት ሴት አድርጎ ሠራት» (ቁ. 21:22)። ይህች ውብና ተስተካክላ የተፈጠረች ሴት፤ እርሷ ልዩ የሆነች አካሉ መሆኗን ወዲያውኑ ላስተዋለውና ከእንቅልፍ ለነቃው አዳም በእግዚአብሔር ተሰጠች። የተቀረውን ፍጥረት ሲመለከት በሚያሳዝን ሁኔታ የተሰማው ሩቅ የመሆንና የብቸኝነት ስሜት ከእርሱ ተወገደ። በእውነት አንዱ ለሌላው እጅግ አስፈላጊ ነበር። የሥነ መለኮት ሊቃውንትና የአንድምታ (የትርጓሜ) ሊቃውንት በዘመናት ሁሉ «የጉድን ዐጥንት» ምን ፋይዳ እንዳለው ለመረዳት አያሌ ጊዜ አጥፍተዋል፤ አንዳንድ የተገኙ ወጤቶችም አስቂኝ ናቸው። የጉድን ዐጥንት መጠሪያ የሆነው የዕብራይስጡ ቃል «ጉን» ተብሎ መተርጉሙን ስናስተውል፤ አዳም ራሱን ለእርሷ እንደተሰጠ፤ እርሷም ብቸኝነትና ጉድሉነት ወደሚሰማው ወደ እርሱ እንደ መጣች ማለቱ የሚያዋጣ ነው። 'እርሱን የምትመስል ረዳት' የሚለው አገላለጽ መጠቀሙ በመሀከላቸው ያለውን የቀረበ ግንኙነት ይበልጥ ግልጽ ያደርገዋል። «ረዳት» የሚለው ቃል ትርጉም ዋና ሐሳቡን በሚያደበዝዝ መልኩ ጥቅም ላይ ውሎ መገኘቱም አለመታደል ነው። «ረዳት» የሚለው ቃል በብሉይ ኪዳን ሃያ አንድ ጊዜ ተጠቅሷል፤ ከዚህም ውስጥ ዐሥራ አምስቱ ጊዜ በአንድም ሆነ በሌላ መንገድ እግዚአብሔር ሰውን ሲረዳ የሚያመለክት ነው፤ ይህም ሴት ረዳት እንደ መሆኗ መጠን በሆነ መንገድ የበታችና ዝቅተኛ መሆኗን ያመለክታል። በሚለው የተለመደ ሐሳብ ላይ ጥርጣሬን ያሳድራል።

ሰውየው ሴቷን ባየ ጊዜ በጣም ተደንቆ እንዲህ በማለት ተናገረ፤ «እነሆ፤ ይህች ዐጥንት

ከዐጥንቱ፤ ሥጋም ከሥጋዬ ናት። ከወንድ ተገኝታለችና ሴት ትባል» (23)። «እነሆ፤ ይህች» ተብሎ የተተረጎመው አገላለጽ በእውነት የደስታ አገላለጽ ነው፤ ትርጉሙም፤ «በመጨረሻ ተሳካልኝ» ወይም አንዳንድ ተንታኞች እንዳሉት «አንዲት ያስገርማል፤ እስቲ እዩዋት!» ማለትም ሊሆን ይችላል። እስከዚህ ጊዜ ድረስ «አዳም» የሚለው ቃል «ሰው» ለሚለው ቃል ውሉ ነበር፤ አሁን ግን ለወንዱ 'እኛ' ለሴቷ ደግሞ 'እኳ' የሚለው ቃል የዋለ ሲሆን፤ ይህም በአማርኛ ቋንቋ «ወንድና ሴት» በተባሉት ቃላት መካካል ያለው ትስስር የታወቀ እንደ ሆነ ሁሉ በዕብራይስጥ ቋንቋም የሁለቱ ቃላት ትስስር የታወቀ ነው።

የወንድና የሴት አንድነት፤ ኅብረትና ከጎን መሆን ዕጹብ ድንቅ እውነት ማጠቃለያው የሚከተለው ነው፤ «ስለዚህ ሰው ከአባቱና ከእናቱ ተለይቶ ከሚስቱ ጋር ይጣመራል፤ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ» (ቁ. 24)። ቃላቱ ለጆሮ የተሰመዱ ናቸው፤ ይኸውም ጌታ ኢየሱስ በማርቆስ 10፥7-9 ላይ ስለ ጋብቻ የሰጠው ገለጻ መሠረት በመሆናቸው ብቻ ሳይሆን፤ በጋብቻ ሥርዐት ውስጥ ብዙ ጊዜ የሚጠቀሙ ስለሆነ ነው። በጋብቻ ትስስር ውስጥ ማኅበራዊ ፍላጎት ለብቻ ተነጥሎ የሚሟላ ባይሆንም ልዩ በሆነ መልኩ ግን ሊሟላ ይችላል። እግዚአብሔር ገና ከመጀመሪያው የፍጥረት ዓለምን ተፈጥሮአዊ ሕግ በርግጥ እንደ መሠረተ ሁሉ፤ ማኅበራዊ ሕግም አካቷል፤ የመጀመሪያውን ችላ ብለን ከቅጣት ነጻ መሆን እንደማንችል ሁሉ፤ የጋለኛውን ችላ ብለን ኅብረተ ሰቡ ጉዳት ሳይደርስበት እንዲኖር ማድረግ አንችልም። «መተው» እና «መጣበቅ» ዘመናዊ ያልሆነ አስተሳሰብ ሊመስል ይችላል፤ ደግሞም ነው፤ ይሁን እንጂ የእግዚአብሔር ማኅበራዊ ሕግ ነው። የ«ወንድ» እና የ«ሚስቱ» «አንድ አካል» መሆን የ«ጾታ ነፃነት» እያለ ለሚጮኹ፤ ነገር ግን የሕይወት ምሳሌነት ለሌለው ኅብረተ ሰብ ጉታቸው አስተሳሰብ ሊመስል

ይችላል፤ ነገር ግን ሕጉ ድሮ እንደ ነበር ሁሉ ዛሬም እንደዚያው ነው። ሊከበርና ሊተገበርም ውጤቱ እንደ ድሮው ነው፤ ማለትም እንደ ዐይነት ነው፤ ይኸውም ወንድና ሴት በፍቅር፤ እርስ በርስ በመከባበርና በመደጋገፍ፤ በስምምነትና በግልጽነት ይኖራሉ። ለእነርሱም ሙሴ፤ «አይተፋፈሩም» (ቍ. 25) ብሎ በጻፈ ጊዜ እንደ ሆነው ይሆንላቸዋል። [Used with Permission of Thomas Nelson, Inc]

ዘፋግም 22:5

John C. Maxwell, *The Communicator's Commentary: Deuteronomy, 1987, Word Inc,* p. 257

ይህ አጭር የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል፤ በአንዳንድ ክርስቲያን ማኅበረ ሰብ ዘንድ ብዙ ክርክር ፈጥሮአል። ምን ማለት ነው? አንዱ መከራከሪያ ሐሳብ ተብሎ የቀረበው ገለጽ፤ ይህ ልምምድ ከከነዓን ሃይማኖት ጋር የተያያዘ በመሆኑ «በእግዚአብሔር ፊት እጅግ አስጸያፊ ርኩሰት» ነበር። በግልጽ ይታይ እንደ ነበረውም፤ የጣዖት አምላኮቻቸውን በሚያመልኩበት ጊዜ፤ ሴቶች የወንዶችን ልብስ ወንዶች ደግሞ የሴቶችን ልብስ ለብሰው ይታዩ ነበር። ያህዌ የእርሱ የሆኑት ሕዝብ ልዩ እንዲሆኑና ከባዕድ እምነቶች ጋር ግንኙነት ያላቸውን ነገሮች እንድም ነገር እንዳያደርጉ ፈለገ።

ሌላው ታሪክ ደግሞ ይህ ጥቅስ ጦርነትን ሊመለከት እንደሚችል ይገልጻል። አንዲት ሴት በጦር ሰራዊቱ ውስጥ ተቀባይነትን ለማግኘት የወንድ ልብስ መልበስ አልነበረባትም፤ ወይም ደግሞ ወንዶች ከወታደራዊ ግዳጅ ለማምሰጥ በማሰብ እንደ ሴት መልበስ አልነበረባቸውም።

ለዚህ እገዳ የተሰጠው ሌላው ገለጽ፤ በጾታዎቹ መካከል ያለውን ልዩነት ያደበዘዛል፤ በመሆኑም በእግዚአብሔር የተፈጠረውን ዓይነተኛ የሕይወት ሥርዓት ተላልፎአል የሚል ነው (ዘፍ. 1:27)። «ያን የሚመለከት»

ወይም «የዚያ ነው» የሚለው የዕብራይስጡ ሐረግ ተቃራኒ ጾታ የሚገለገልበትን ጌጣጌጥ ወይም የወጥ ቤት ዕቃን ለማመልከት በሌላ ቦታ ውሎ ይገኛል። በሙሴ ዘመን ወንዶችና ሴቶች የሚለብሷቸው ልብሶች ተመሳሳዮች ነበሩ፤ ስለዚህ ይህ ትእዛዝ የተሰጠው ልቅ የሆነ የወሲብ ስሜትን ለማነሣሣት በማለብ ሴት ወንድን መሰላ እንዳትታይ ለመከልከል ታቅዶ ነው። በወንዶችና በሴቶች ልብሶች መሀከል የነበሩት ዐበይት ልዩነቶች ጌጦቻቸው ወይም መዋቢያዎቻቸው ናቸው። ይህ ምንባብ ሴቶች የአዘቦት ልብስ እንዳይለብሱ፤ ባርኔ ጣዎች፤ ጫማዎች፤ የእጅ ባንቶች እንዳያደርጉ ወይም ዛሬ በሁለቱም ጾታዎች የሚለበሱት ልብሶች እንዳይለበሱ አይከለ ክልም፤ ይሁን እንጂ በተለይ ለተቃራኒ ጾታ ታስቦ የተሰፋው ልብስ እንዳይለበስ ይከለክላል። ውጫዊ ገጽታን በተመለከተ የእያንዳንዱ ጾታ መለያ የሆነው ነገር እንዲከበርና እንዲጠበቅ ያስፈልጋል። በገላትያ 3:28 ላይ፤ «በወንድና በሴት መካከል ልዩነት የለም፤ ሁላችሁም በክርስቶስ ኢየሱስ እንድ ናችሁ» የሚለው የአዲስ ኪዳን ትምህርት በእግዚአብሔር ፊት እያንዳንዱ ሰው እኩል መሆኑን የሚያሳይ እንጂ ልብስን የሚመለከት አይደለም። በክርስቶስ አንድ መሆናችንን ሳንዘነጋ በጾታዎች መካከል ያሉትን ልዩነቶች የመገንዘብ ጉዳይ ሊጠበቅ የሚገባው መርሕ ነው።

በዚህ ጥቅስ ላይ የሚሰጠው ሌላው ገለጽ ደግሞ የተቃራኒ ጾታን ልብስ የመልበስ ፍላጎትን የሚመለከት ነው፤ ይህ የተቃራኒ ጾታን ልብስ በመልበስ ይገለጣል። ጥቅሱ ሴቶች፤ «የወንዶች» የሆኑትን ልብሶች መልበስ የለባቸውም ይላል፤ ሐረጉ የሚያካትተው ልብስን ብቻ ሳይሆን ጌጣጌጦችን፤ የጦር መሣሪያዎችን እና ከወንዶች ጋር የተያያዙ ሌሎችንም ነገሮች ነው። በሁለተኛው ሐረግ ላይ የሴት ልብሶች ለወንዶች በግልጽ ተመልክተዋል። የተቃራኒ ጾታን ልብስ የመልበስ ፍላጎት እንዳንድ ጊዜ ከግብረ ሰዶም ጋር

ይያያዛል፤ በጥንቱ ዓለምም ድርጊቱ ከባድ አምልኮ ጋር የተዛመደ ነበር። ሁኔታው ምንም ይሁን ምን የተቃራኒ ጸታን ልብስ የመልበስ ፍላጎት፤ «በእግዚአብሔር ፊት እጅግ አስጸያፊ ርኩሶት» ነበር። [Used with permission of Thomas Nelson, Inc]

የጸታዎች እኩልነት፡- ገላትያ 3÷28

Charles Cousar, *Interpretation, A Bible Commentary for Teaching and Preaching: Galatians, 1982, John Knox Press, pp. 87-89*

ስለ ጸታዎች እኩልነት የሚናገረው ታሪክ ከባሪያ ሥርዐት መወገድ ጋር ተመሳሳይ ነው። ጳውሎስ ስለ ሴቶች ያቀረባቸው ሐሳቦች አሻሚነት ያላቸው ቢመስሉም እንኳ ሥር ነቀሎች ናቸው። በወንዶችና በሴቶች መካከል መኖር ስላለበት ጤናማ መደጋገፍ በማጽናት የተናገረባቸው ገላ 3÷28 እና ሌሎች ምንባቦችም ናቸው (ከ1ቆሮ 11÷11 ጋር ያነጻጸሩ)፤ እነዚህ ሐሳቦችም ድሮ ፈሪሳዊ ከነበረ ሰው የተሰነዘሩ መሆናቸውን ስናስተውል፤ እጅግ ሥር ነቀሎች ሆነው እናገኛቸዋለን። በተደጋጋሚ ሴቶችን በስም ይጠቅሳል፤ ይህንንም ያደረገው አሳንሶ ወይም እጅግ አግንኖ በማየት ሳይሆን፤ ምንጊዜም ከወንዶች ጋር እኩል አድርጎ ነው (ከሮሜ 16፤ ከፊልጵ 4÷2-3 ጋር ያነጻጽሩ)። በተለያዩ ሚስቶናዊ ጉዞዎቹ ጳውሎስ ጥቂት ከማይባሉ ሴቶች ጋር በመልካም ሁኔታ ይሠራ እንደ ነበር፤ እነርሱንም የበታቹ አድርጎ ሳይሆን፤ አቻዎቹ አድርጎ ይመለከታቸው እንደ ነበር፤ በግልጽ መረዳት ይቻላል። በ1ቆሮ 14÷34-35 ላይ ሴቶች በጉባኤ ንግግር እንዳያደርጉ ተከልክለዋል። ሴቶች እቤት ውስጥ ባሉቻቸውን ጠይቀው መረዳት የሚችሉትን ነገር ሥርዓት ባልጠበቀ ሁኔታ በጉባኤ ማንሳታቸው፤ የአምልኮን መንፈስ የሚረብሽ በመሆኑ ጳውሎስ ተቃውሞታል። የኤፌሶንና የፊላደልፊ፤ «የቤተ ሰብ ደንቦች» ሚስቶች ከባሉቻቸው ጋር ባሉበት ዘመን ሁሉ

ለባሉቻቸው ተገዢ የመሆን ገላፊነት እንዳለባቸው ይገልጻሉ (ኤፌ 5÷22-23፤ ቂላ 3÷18-19)። ይህ በእንዲህ እንዳለም ጳውሎስ የባርነት ሥርዐትን ከመቃወም አስበልጦ የሴቶችን ጭቆና በግልጽና በብርቱ ሁኔታ አይቃወምም።

ከባርነት ጋር ያለው ተመሳሳይነት እውነት ከሆነ (ይህም ሊያመልጡት የሚችል አይመስልም)፤ እንግዲያውስ የቤተ ክርስቲያን ተግባር፤ ለጳውሎስ ሥር ነቀል አይታ ጆሮዋን መስጠትና ስለ ወንድ የበላይነት ያላትን ግንዛቤ አሸቀንጥሮ መጣል ነው (ይህም መሆን ያለበት ለወንዶችና ለሴቶች ጥቅም ሲባል ነው)፤ ከዚያም ሁሉም አባላት ነፃ ሊሆኑ ብቻ እውን የሚሆነው ኅብረት ማቋቋም ነው። ግጭትና ሥቃይ ያሉበት ቢሆንም እንኳ፤ በእንዳንድ ቦታዎች 'ትግሉ ተጀምሮ ጥሩ መስመር ላይ ይገኛል፤ በሌሎች ቦታዎች ደግሞ ወደፊት ሊጀመር ይችላል። ቤተ ክርስቲያን በክርስቶስ ያለውን የማገባረ ሰብ እኩልነት መናገር ችላ ብላ በወንዶችና በሴቶች መንፈሳዊ እድገት ላይ ብቻ ማተኮር አለበት ማለት፤ የባሪያ ሥርዐትን መዋጋት የለባትም እንደ ማለት ነው፤ በገላ 3÷28 ላይ የተጠቀሰው ቃል እጅግ ከፍ ያለና የጠለቀ እንድምታ (Implication) ያለው ስለሆነ፤ ተግባር ላይ ማዋሉ ብቻ ሳይሆን፤ ሐሳቡን ራሱ በሚገባ ለመረዳት ለሌላ ሰው ይቅርና ለጳውሎስ እንኳ ቀላል አልነበረም፤ ይህም ገና ቤተ ክርስቲያን ተግባር ላይ እንድታውሰው የሚጠበቅባት ገላፊነት ነው።

ይሁን እንጂ በአዲስ ኪዳን ላይ የምናገኘው የጳውሎስ ምስክርነት ብቻ አይደለም፤ የሴቶችን የተገዥነት ሚና ደግፈው ከሚገኙት ከላይ ከተጠቀሱት «ከቤተ ሰብ ደንቦች» በተጨማሪ ሌሎች ምንባቦች አሉ (ለምሳሌ 1ጢሞ 2÷8-15፤ 1ጴጥ 3÷1-6)። አንድ ሰው ሌሎችን ጥቅሶች ለማብራራት ገላ 3÷28ን የሚመርጥበት ምክንያት ምንድን ነው? ገላ 3÷28ን ለመተርጉም ሴቶችን ዝቅ አድራጊ

ጥቅሶች ናቸው የሚባሉትን ለምን አይጠቀምም?

ይህን ጥያቄ ለመመለስ ሁለት አስተያየቶችን መመልከቱ አስፈላጊ ነው። በመጀመሪያ እያንዳንዱ ቃል (ገላ 3÷28ን ጨምሮ) በራሱ ታሪካዊ ዐውድ መሠረት መነበብ አለበት። መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጽሑፎች በመጀመሪያ የእግዚአብሔርን መልእክት ያስተላለፉት ለጥንት አንባቢዎችና ሰሚዎች ነው፤ ያ መልእክት ለዘመኑ ማንበረ ሰብ ያለው ጠቀሜታ ምን እንደ ሆነ አንድ ሰው መረዳት የሚችለው፤ «ጀሮውን ጣል አድርጎ ሲሰማ» ብቻ ነው። ለዛሬ አንባቢዎች ጌላ ቀር መልእክት የሚያስተላልፉ የሚመስሉ አያሌ የአዲስ ኪዳን ምንባቦች የራሳቸው ዐውድ ከሆነው ከመጀመሪያው ምእት ዓመት ግሪክ ወርማን ባህላዊና ማንበራዊ ሁኔታ አንጻር ሲታዩ፤ ሥር ነቀል ሐሳብን የያዙ ናቸው። ለባሎችና ለባሪያ አሳዳሪዎች ቀጥተኛና ጥብቅ ትእዛዝ አዝሎ በመገኘት ረገድ ኤፌ 5÷21-6÷9 ከሚጠቀሱት ምንባቦች አንዱ ነው። የምንባቡን ልዩ ባሕርይና አቅጣጫ ችላ ብሎ ምንባቡን «የጊዜ ገደብ ወደሌለው እውነት» መመለሱ ታሪካዊ ትርጉሙን መሳት ነው። ስለዚህ የአንድን ጉዳይ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አመለካከት እውን ለማድረግ ሲባል፤ ቃሎችን (ጽሑፎችን) ከመጀመሪያ ዳራቸው በመነጠል ከሌሎች ጽሑፎች ጋር ጠቅልሎ ለማያያዝ ከመጣር አንፃር አንድ ሰው ምንጊዜም ጥንቃቄ ማድረግ አለበት።

በሁለተኛ ደረጃ በጊዜው ገንፍ የነበረው ባህል ስለ አንድ ጉዳይ የነበረውን አመለካከት ጸሐፊዎች በምሳሌነት ተናግረውት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጽፎ ይገኛል። በዚህ ዐይነቱ ሁኔታ ፖውሎ ኬጄዌት (Pwul K. Jewett) «የእምነት ተመሳሳይነት» ተብሎ ወደሚታወቀው፤ ወደ ጥንት የፍታቱ መርሕ የመመለሱ ሁኔታ እንደ መፍትሄ አድርገው አቅርበዋል። መርሁ የአንድ ቃል ትርጉም በአጠቃላይ ግልፅ ከሆነው ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጋር

የሚስማማ ማለትም መጽሐፍ ቅዱሳዊ ከሆነው እምነት ጋር አንድ መሆን አለበት። በአንድ በኩል ኢየሱስ ራሱ ይህን ዘዴ ተጠቅሞአል ማለት ይቻላል፤ ፈረሳውያን ፍችን አስመልክቶ ጌታን በጠየቁት ጊዜ፤ የሙሴ ሕግ ፍችን የሚፈቅድ መሆኑን አልካደም፤ የጋብቻን እውነተኛ ዐላማ ለማሳየት የሚረዳ ቃል ለመፈለግና የሙሴ ሕግም ከእስራኤል ልቦ ደንዳናነት የተነሣ የተሰጠ ደንብ መሆኑን በሚገባ ለማሳየት ሲል በዘፍጥረት ላይ ወደሚገኘው የፍጥረት ታሪክ መመለስ አስፈላጊው (ዘፍ 1÷27፤ 2÷24 ይመልከቱ፤ ከ5÷2 ጋር ያነጻጽሩ)። ፍች ይፈጸም ዘንድ የቀረበው ሁኔታ ከ«እምነት» ጋር የሚስማማ አልነበረም (ማር 10÷2-9)። እንደዚሁም በክርስቶስ ዘንድ በሴትና በወንድ መሀከል ያለው እኩልነት በሁለቱ ጾታዎች መሀከል ሰላላው ግንኙነት ከሚናገረው መሠረታዊ የመጽሐፍ ቅዱስ መልእክት ጋር የሚስማማ ነው፤ ይህን ምስሰሎሽ ከግምት ውስጥ በማስገባት የሴቶችን ዝቅ ያለ ሚና የሚያሳየው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ከመጀመሪያው ምእት ዓመት ባህላዊ ይዘት አኳያ መተርጉም አለበት። ጀዌት ይህን ጉዳይ ለማጠቃለል የሚከተለውን ሐሳብ አቅርበዋል፡-

ነገሮችን በሥነ መለኮታዊ ረገድ ወይም በሥነ ፍታቱያዊ መልክ ለማየት፤ የሴት የበታችነት ጉዳይ፤ ተመሳስሎሽን ለመግለጽ እምነትን የመጠቀሙ ሁኔታ ያስቀረዋል፤ መሠረታዊ የሆነው የፍጥረት ታሪክ፤ በሰዎች መካከል ባለው ኅብረት የግንዛቤ መለኮትን (God head) ኅብረት በማንጸባረቅ የወንድንና የሴትን እኩልነት ያሳያል። በእውነት የእግዚአብሔር አምላል የሆነው ኢየሱስ ፍጹም ሰው፤ በመሆን ከሴቶች ጋር በነበረው ኅብረቱ ይህን እኩልነት አሳየ፤ ከዚህም የተነሣ አንድ ሰው፤ «በወንድና በሴት መካከል ልዩነት የለም ... በክርስቶስ ኢየሱስ» ለማለት ይችላል፤ ማለትም አለበት። ሴትን ከወንድ ዝቅ የሚያደርግ

ማንኛውም አመለካከት የማይጣጣም ብቻ ሳይሆን፤ ከብሉይና ከአዲስ ኪዳን መሠረታዊ ትምህርት ጋር የማይስማማ ነው። ሌት ስትባል የወንድ የበታች ናት ብሎ አፍን ሞልቶ መናገር፤ ሥር ነቀል

ከሆነው የራእዩ ሐሳብ ጋር የማይስማማ ነው፤ «ተመሳሳሲሽንም ለመግለጽ እምነትን የመጠቀሙ ሁኔታ ያስቀራል» (Man as Male and Female, p.134).

ለተጨማሪ ንባብ የሚሆኑ የትኩረት ጽሑፎች

ወንድና ሴት

June Osborne, *An Introduction to the Christian Faith*, Lion Publishing, 1982, p. 155

የዘፍጥረት ጸሐፊ፣ «እግዚአብሔር ሰውን በራሱ መልክ ፈጠረው፤ ... ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው» ይላል። በግሪክ አፈ ታሪክ ዚየስ የተባለ አምላክ ጾታ የለሽ ፍጡር ፈጠረ። በኋላ ከድንገተኛ መለኮታዊ ቊጣ የተነሣ ይህን ፍጡር ወንድና ሴት አድርጎ ከፈለው። የሰውን ዘር በሁለት ጾታዎች መክፈሉ ፍጹምነት የጉደለው ሁኔታ፤ የሰውን ገይል ወይም ጉልበት እንደ ማዳከም ተደርጎ ተቈጥሮአል፤ ምክንያቱም ሁለቱ ጾታዎች የሚሳሳቡት ወደ ተለያየ አቅጣጫ ነው። ዘፍጥረት ግን የሚናገረው የዚህ ተቃራኒ የሆነውን ሐሳብ ሲሆን፤ እግዚአብሔር ከመጀመሪያውኑ የሰውን ዘር ወንድንና ሴት አድርጎ የመፍጠር ዕቅድ እንደነበረው ያመለክታል። ጾታ ያለው ፍጡር ሆነን የመፈጠራችን ጉዳይ በኋላ የመጣ ሐሳብ አልነበረም፤ ሰው ሆኖ በእግዚአብሔር አምሳል የመፈጠር መሠረታዊ ክፍል ነበር እንጂ።

የእግዚአብሔር ማንነት ከጾታ ውጭ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ይመለከራል። ምክንያቱም መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር መገፈስ መሆኑን በሚገባ ይገልጻል (ዮሐ 4፡24)። ይሁን እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔርን ለመግለፅ በሚያደርገው ጥረት ለወንድ ጾታ የሚሆኑ ቃላቶችን ለምሳሌ አባት፤ እረኛ፤ ንጉሥ ወዘተ ይጠቀማል። ለሴቱ ጾታ የሚውሉ ቃላቶች ለምሳሌ እናት ይጠቀማል። ይህ ማለት ግን እግዚአብሔር የወንድ ወይም የሴት ጾታ አለው ማለት አይደለም።

ተባእታይና አንስታይ ጾታዎች ግን በአንድ ላይ የእግዚአብሔር አምሳል በመሆን የማገልገል ጎሳፊነት አላቸው።

ሴቶችና ወንዶች የእግዚአብሔርን ባሕርይ ለማንፀባረቅ እግዚአብሔር በፈጠረው ዓለም ውስጥ እንኖር ዘንድ ታቅደናል። ይህን ለመፈጸም ጾታችን እንዴት ሊረዳን ይችላል?

ወንድ ወይም ሴት ሆኖ መኖር፤ ጾታችን ሰዎች እንጂ እንስሳት አለመሆናችንን ይገልጻል። እንስሳት በወንድና በሴት መካከል ያሉትን ተፈጥሮአዊ ልዩነቶች ከእኛ ጋር ይጋራሉ። የሰው ጾታ የትኛውንም የማንነታችንን ክፍል ይመለከታል፤ በደመ ነፍሳችን በሥነ ልቦናችንና በማንነታችን ላይ ተጽዕኖ አለው። የሰውን ዘር የሚያጠናው ሳይንስ ጾታችንን የምናገኘው ውስብስብ በመሆኑ መንገድ መሆኑን ይነግረናል፤ ይህም በክፍል በተከለ ሰውነታችን አሠራር ሲሆን፤ በክፍል ደግሞ ልጆቻችን ይጫወቱት ዘንድ በምንጠብቀው ሚና በኩል ነው። የክርስትና ትምህርት ከዚህ ሐሳብ ጋር ይስማማል። በአንድ በኩል ሲታይ ጾታችን የተሰጠን ስለሆነ፤ ሊፋቅ አይችልም። በሌላ በኩል ደግሞ ወንድ ወይም ሴት ሲባል የእግዚአብሔር አሠራር ምን እንደ ሆነ እያወቅን የምንጓዝበት ስለሆነ፤ ጾታችን ጉዞ ነው ማለት ይቻላል። ምን አድርጎ እንደ ሠራን እያንዳንዳችን በሚገባ እናውቅ ዘንድ የእግዚአብሔር ፍላጎት ነው። እያንዳንዱ ሰው ለዚያ ጥሪ የሚሰጠው ምላሽ በማንነቱ፤ ቀደም ባለው ታሪኩ፤ በማግበረ ሰቡ እና በባህሉ ላይ የተመሠረተ ነው።

እንዳንድ ክርስቲያኖች እንደሚያምኑት አካላዊ ልዩነቶቻችን ከፍተኛ የሆኑት

እስምሮአዊና መንፈሳዊ ልዩነቶቻችንን በገሐድ የሚገልጹ ምልክቶች ናቸው። መጽሐፍ ቅዱስ ግን ይህን በግልጽ አያስተምርም። መጽሐፍ ቅዱስ በጣም ግልጽ አድርጎ የሚያስተምረው ጾታ መልካም መሆኑ ነው። ደስታ እናገኝበት ዘንድ በእግዚአብሔር የተሰጠን ነው። የብሉይ ኪዳን ማሕልየ መሐልይ መጽሐፍ በደል ወይም ጎፍረት የሌለበት የሥጋዊ ፍቅር ውብ የሆነ መገለጫ ነው፤ ይህም «ዕራቀታቸውን» ሆነው ላለ እንዳልተፋፈሩ በመግለጽ አዳምና ሔዋን በተፈጠሩበት ጊዜ የነበረውን ገጽታ ያስተጋባል።

አንዳንድ ክርስቲያኖች ወንድ ወይም ሴት የሆነበት ቀዳሚው ዐላማ ልጆች ለመውለድ ነው በማለት በአጽንዖት ይናገራሉ። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙት ታሪኮች ግን ይህን አያስተምሩም። ወንድ ወይም ሴት ሆነን ለመፈጠራችን የሚያቀርቡት ምክንያት ጾታ እርስ በርስ ገብረት እናደርግ ዘንድ የሚጋብዝ መሆኑን ነው።

በግንኙነት ውስጥ መኖር፤ እግዚአብሔርን ማወቅ የሚቻለው በግል ነው፤ እርሱ ራሱን ለእኛ የሰጠው ከእርሱ ጋር ግንኙነት በምንፈጥርበት ጊዜ ነው። እንኖር ዘንድ የሚፈልገንንም በዚህ መልኩ ነው። አዳም ብቻውን ሆኖ እንዲኖር እግዚአብሔር አልፈለገም። አንዳችን በሌላችን ላይ ካልተደገፍን በቀር ሙሉ ሰዎች ልንሆን አንችልም። ግንኙነት መመሥረት ያለበት ራሱን አላልፎ በሚሰጥ ፍቅር፤ በመደጋገፍ፤ እርስ በርስ በመከባበር፤ በመቀባበልና በእድገት ነው። ይህ በተለየ ሁኔታ ጉልል ሆኖ የሚታየው በጋብቻ ትስስር ውስጥ ነው፤ ይሁን እንጂ በምንም መልኩ በዚህ ብቻ የተወሰነ አይደለም። ሆኖም አንድ ክርስቲያን ጾታዊ ተፈጥሮአችንን በተገቢው ሁኔታ መገለጫው መንገድ ምንጊዜም በግንኙነት ውስጥ መሆኑን ያምናል። የዚያ ግንኙነት መሠረትም በአንድነት መጣመር ነው። እግዚአብሔር አብረው ይኖሩ ዘንድ ለአዳምና ለሔዋን ዐደራ ሰጣቸው። ጌታ ኢየሱስ

በተልእኮው ውስጥ ወንዶችንና ሴቶችን አኩል አጋሮች አድርጎ ይመለከታቸው ነበር። የወንጌልን የምሥራች በመጀመሪያ ያሠራጩ ወንዶችና ሴቶች በአንድነት ሆነው ነበር። አንዱ ጾታ በሌላው ጾታ በተጨቋነ ጊዜ የተበላሸና ጤናማ ያልሆነ ሰብእናን ያንጸባርቃል። በሁለቱ ጾታዎች መካከል ግጭት መኖሩ የሰው ዘር ከእግዚአብሔር የመለየቱ ውጤት ነው። ሆኖም የወንድና የሴት ግንኙነት፤ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል እግዚአብሔር ከመጀመሪያውኑ ወዳቀደለት ፍጹምነት የመመለስ ዕድል አለው። የሰው ዘር «ማግና ካርታ» በተባሉ ቃላት ጳውሎስ «ሁላችሁም በክርስቶስ ኢየሱስ እንደ ስለሆናችሁ ወንድ ወይም ሴት የለም» በማለት ጻፈ። [Used by permission of Lion Publishing]

**WOMEN IN THE CHURCH
FAMILY**
Lawrence O. Richards. *The Teacher's
Commentary, 1987, Scripture Press, pp.
863-864*

1ቆጥቱስ 7፡11 አጭር መግለጫ፤ የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ገጥመዋት ከነበሩት ችግሮች አንዱ አዲሱን የሴቶች ሚና መገንዘብ ነበር። ለመረዳት ያስቸግር ይሆናል፤ ይሁን እንጂ የጳውሎስ ትምህርት ከመጀመሪያዎቹ አንዱ የሆነውን የሴቶች የነጻነት እንቅስቃሴን አነሣሥቶአል፤ እያንዳንዷ ሴት በክርስቶስ መንፈሳዊ ስጦታዎችን በማግኘት የላቀ ተፈላጊነትና ዋጋ ያላት ሰው አድርጋ ራሷን ማየት ትችላለች።

የዚህ ግንት ተፅዕኖ ሴቶች በወንዶች ጥላ ሥር ሆነው ከሚደበቁ ይልቅ ከወንዶች በአኩል ደረጃ እንዲቆሙ የሚደረገው ትግል እንድምታ፤ ጳውሎስ ይመልሰው ዘንድ በቀረበለት ጥያቄ ተንጸባርቆአል። ከጥያቄዎቹም አንዱ ከፍች ጋር የተያያዘ ነበር። በ1ኛ ቆጥቱስ ምዕራፍ 11 ላይ ከወንዶች ጋር እኩል መሆናቸውን በትእምርትነት

ሰማሳየት ሲሉ፤ ጸጉራቸውን ሳይሸፍኑ በአምልኮ ይካፈሉ ዘንድ ቅስቀሳ ላካሄዱ ለመጀመሪያው ምእት ዓመት ክርስቲያን ሴቶች ጳውሎስ ምላሽ ሰጥቶል። ከእነዚህ አንዳንዶቹም አልፈው ተርፈው ያስተምሩ የነበሩትን ሰዎች በጨኸታቸው በማወክ፤ በስብሰባዎች ላይ ረብሻ እንዲነሣ መከራ አድርገዋል።

በጎብረተ ሰባች ውስጥ የዘመናችን ሴቶች ጨኸቶች ምን ያህሉ በእነዚህ ምንባቦች ውስጥ ተካተው እንደሚገኙ የሚደንቅ ነው። እነዚህ ላይ ጳውሎስ ለእነዚህ ጉዳዮች መፍትሔ በሚሰጥበት ጊዜ የእግዚአብሔርን ልዩ መልስ እናይ ዘንድ እገዛ ተደርጎልናል፤ ይህም መልስ በክርስቶስ አካል ውስጥ የሴቶችን ሙሉ ሰውነትና ሙሉ ተሳታፊነት የሚያረጋግጥ ነው፤ እንዲሁም ሆኖ ሙሉ ሰውነት ማለት ምን ማለት እንደ ሆነ ስንገልፅ የተሳሳተ ድምዳሜ ላይ እንዳንደርስ ለዘብ አድርጎ ምሪትን የሚሰጠን ነው።

ትንታኔ፤ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሴቶች ባለው መሠረታዊ አመለካከት ዘላቂ የሆነ አቋም ያለው መሆኑን በመጀመሪያ ማስተዋሉ አስፈላጊ ነው። ዘፍጥረት ምዕራፍ 1 የሔዋንን ሙሉ ሰውነትና የእግዚአብሔር አምሳል በሰው ዘር ሁሉ ላይ የታተመ እንደ መሆኑ እርሷም በእግዚአብሔር አምሳል የመፈጠሯ ሁኔታ ሙሉ በሙሉ ተሳታፊ መሆኗን ያረጋግጣል። የሰው ዘር በፍጥረት ላይ የበላይ እንዲሆን እግዚአብሔር ባቀደው ዕቅድ ውስጥም ሔዋን ሙሉ በሙሉ የዚሁ የበላይ ጎላፊነት ተካፋይ ሆናለች።

በጎጢአት የተነሣ፤ ግድ የሆነ አዲስ ጫና በሰው ትክክ ላይ ተደረገ። ከጊዜ በኋላ የሰው አጥፊ ተፈጥሮአዊ ባሕርይ በጎብረተ ሰብ ጫንቃ ላይ መንግሥት እንዲጫንበት እንዳስገደደ ሁሉ፤ ሴትም ከጎጢአት የተነሣ የበታችነት ስፍራን እንድትይዝ

ተደረገች (ዘፍ 3፥167፤ 9፥67 ክሮሜ 13፥1-4 ጋር ያነጻጽሩ)። ነገር ግን የበታችነት የሴቶችን መዋረድ አያመለክትም። ዛሬ ከንቲባ፤ ገዥ፤ ፕሬዚዳንት እንኳ ሳይቀር በሰውነቱ ተራ ዜጋ ከሆነው ሰው የላቀ አስፈላጊ እንዳልሆነ ሁሉ፤ ይህ ሁኔታም ሚስትን በማንነቷ ከባሏ ያነሰች ሰው አያደርጋትም። ሮሜ ምዕራፍ 13 የገዥ ጎላፊነት ጎብረተ ሰብን ማገልገል መሆኑን በሚገባ ይናገራል፤ በዘፍጥረት 3 ላይም የባልን ሥልጣን በተመለከተ የሚያሳየው ገዥነቱን ሳይሆን፤ አገልጋይ ነቱን ነው።

ነገር ግን ጎጢአት ሁሉን ነገር የሚበክልበት መንገድ አለው፤ መንግሥታት ፈላጭ ቄራጭ የመሆን ዝንባሌ እንዳላቸው ሁሉ፤ «መገዛትም» ስብእና ዝቅ ተደርጎ የሚታይበት ሆነ፤ «ሥልጣንም» የመጠቀሚያና የማስወገጃ መብት ሆነ። የሴቶችን ክብር ከፍ ለማድረግ ታቅዶ የነበረው መለኮታዊ ሥርዐት በተግባር ሲታይ የመብታቸው መንፈረያ ሆነ።

በብሉይ ኪዳን ዘመን በነበሩ በብዙ ባህሎች ዘንድ ሴቶች እንደ ተንቀሳቃሽ ጎብረት ይቈጠሩ ነበር፤ ለወንዶች የሚሰጡ መብቶች ይነፈጋቸው ነበር፤ ባሎቻቸው ወይም አሳዳሪዎቻቸው እንዳሻቸው ይይዟቸው ነበር። አሁን ለመረዳት ሊያስቸግር ይችላል፤ ይሁን እንጂ ሴቶችን አስመልክቶ የብሉይ ኪዳን ሕጎች፤ ከተቀረው ዓለም ይልቅ የተሻለ ነጻነት የሚሰጡና የሴቶችን መብቶች የሚደግፉ ነበሩ። የብሉይ ኪዳን ሕጎች የሴቶች መብት ሙሉ በሙሉ ወደ መጀመሪያው ደረጃ መመለሱን የሚያንጸባርቁ አይደሉም። ብዙዎቹ የብሉይ ኪዳን ሕጎች ፍጹም የሆነውን የእግዚአብሔርን ሐሳብ አያንጸባርቁም፤ ጌታ ኢየሱስ በማቴዎስ 19፥8 ላይ እንዳመለከተው ሁሉ ከሰው ልብ «ጥንካሬ» የተነሣ የተሰጡ ናቸው። ሕግ ራሱ ወደ

ፍጹምነት ደረጃ አያቀርብም፤ ግን ሰዎች ባላቸው ችሎታ ምላሽ ለመስጠት ዕድል የሚያገኙበት ሁኔታን የሚወክል ነው። ይሁን እንጂ በብሉይ ኪዳን እንኳ፤ እግዚአብሔር ሴት ከወንዶች በታች ባትሆን ከወንዶች እኩል እንደ ሆነች አንድ ቀን እንደሚያረጋግጥ እንድምታዎች ነበሩ።

[Used by Permission of Cook Communication Ministries]

WHAT IS GOD'S PLAN FOR MARRIAGE?

Wilbur o'donovan, *Biblical Christianity in African Perspective*, 1992, Paternoster Press, pp. 277-279

ከመጀመሪያውኑ አንሥቶ ጋብቻ የእግዚአብሔር ሐሳብ እንጂ የሰው ሐሳብ አልነበረም። የሰውን የባልንጀራ፣ የፍቅር፣ እርስ በርስ የመረዳዳትና ወሲባዊ ፍላጎትን ለማርካት ጋብቻ በእግዚአብሔር የታቀደ ነው (ዘፍ 2፡18፤ 1ቀሮ 7፡2-3)። እስከ ዕድሜ ልክ ድረስ አንዳቸው ለሌላቸው ራሳቸውን አሳልፈው በሰጡ በአንድ ወንድና በአንዲት ሴት መካከል በተፈጸመ ጋብቻ አማካይነት እውን በሆነ ዋስትናና ፍቅር ውስጥ ልጆች እንዲወለዱና እንዲያድጉ የእግዚአብሔር ዕቅድ ነበር (መዝ 127፡3፤ ሚል 2፡14-16፤ ማቴ 19፡6)።

እግዚአብሔር በዓድን ገነት አዳምን በፈጠረ ጊዜ፤ ፍጹም የሆነውን ሰው ፈጠረ። ነገር ግን አዳም አንድ የሚያስፈልገው ነገር ነበር። እግዚአብሔር፤ «ሰው ብቻውን መሆኑ መልካም አይደለምና የሚስማማውን ረዳት አበጅለታለሁ» አለ (ዘፍ 2፡18)። እግዚአብሔር ለአዳም የምትስማማውን አጋር ለመፍጠር ወሰነ። አዳም የሌላ ሰው ጓደኝነት አስፈለገው። እግዚአብሔር ሌሎቹን ፍጡሮች ወንድና ሴት አድርጎ ፈጥሮአቸዋል (ዘፍ 6፡19)። አዳም ወንድ ስለ ነበር፤ እግዚአብሔር ከአዳም የጉድን ዐጥንቶች አንዱን ወስዶ ሴት የሆነች አጋር ፈጠረለት። እግዚአብሔር ይህን በማድረጉ

ለአዳም የዕድሜ ልክ ባልንጀራና ረዳት በጋብቻም ውስጥ የወሲብ ጓደኛ ሰጠው። በአዳምና በሔዋን አካላዊ ጥምረት እግዚአብሔር የሰው ዘር ይቀጥል ዘንድ ዐቀደ (ዘፍ 1፡27፤ 2፡24)።

ጋብቻ፤ በጎብፈት ሰብ ውስጥ የመጀመሪያው ተቋም፤ ጋብቻ ከሌሎቹ ተቋማት ሁሉ በፊት በእግዚአብሔር ተመሥርቷል። ይህም ጋብቻ የኅብረተ ሰብ መሠረት መሆኑን ያሳየናል። ጋብቻ የተመሠረተው ሰው በገጢአት ከመውደቁ በፊት ነው፤ ይህም ጋብቻ ቅዱስ መሆኑንና በዚህም እግዚአብሔር ደስ መሰኘቱን ያሳየናል። በገሊላ ቃና የሰርግ ድግስ ኢየሱስ ውሃውን ወደ ወይን ጠጅ መለወጡ (ዮሐ 2፡1-11)፤ ሰዎች በጋብቻ ሙሉ ለሙሉ ደስተኞች ይሆኑ ዘንድ እግዚአብሔር እንደሚፈልግ ያሳየናል፤ ወንዶችና ሴቶች እንዲዋደዱ፤ እንዲስማሙና ሙሉዎች እንዲሆኑ ይፈልጋል። ጋብቻ የተፈጠረው ለዚያ ዐላማ ነው።

በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ጋብቻ በግብረ ገብና በማኅበራዊ ረገድ የፀና ኅብረተ ሰብ ለመፍጠር የሚያስችል መሠረት ነው። እግዚአብሔር ዝሙትን (ዘፀ 20፡14) ወሲባዊ ኢግብረገባዊነትን (1ተሰ 4፡3-6 ጋር ያነጻጽሩ) ግብረ ሰዶምነትን (ሮሜ 1፡24-28) ከሚጠላበት ምክንያቶች አንዱ ይህ ነው። እነዚህ ነገሮች እግዚአብሔር የተረጋጋ ኅብረተ ሰብ ለመፈጠር ያለውን ዕቅድ ያፋልሳሉ፤ ያጣምማሉም። መጽሐፍ ቅዱስ፤ «እግዚአብሔር በአመንዝሮችና በሌሎች ሁሉ ላይ» እንደሚፈርድ ያስጠነቅቅ ቀናል (ዕብ 13፡4)።

ኅብረተ ሰቦች ዛሬ በግብረ ገብና በማኅበራዊ ኑሮ ረገድ የተረጋጋ ሁኔታ ያጡበት አንዱ ምክንያት ሰዎች ለእግዚአብሔር ሕግ ሳይታዘዙ ለመኖር ቁርጥ ውሳኔ በማድረጋቸው ነው። የሚያሳዝነው የወሲብ ንጢአት እጅግ ከባድ መዘዞች የሚያስከትል መሆኑ ነው። የፍች እየተስፋፋ መሄድና የቤተ ሰብ መፍረስ መጠየቅ እንዲሁም በዓለም ዐቀፍ ደረጃም

የኤድስ ወረርሽኝ መከሰት ከመዘዞቹ መካከል ሁለቱ ናቸው።

ጋብቻ በዓለም ላይ ላሉ ሰዎችና ባህሎች ሁሉ የእግዚአብሔር ዕቅድ ነው (ዘፍ 2፡24፤ 12፡3፤ ማቴ 19፡3-9)። እግዚአብሔር ለሰው ዘር ባዘጋጀው ዕቅድ ውስጥ ቤተ ሰብ በሌላ ተፋም ሊተካ አይችልም። አንድ ሰው የቤተ ሰብን ሕይወት ቢያበላሽ፤ እግዚአብሔር ለሰው ዘር ባቀደው ዕቅድ ውስጥ ጣልቃ እየገባ ነው። በአጻምና በሔዋን መካከል የመጀመሪያውን ጋብቻ በዲደን ገነት የፈጸመው እግዚአብሔር ነበር (ዘፍ 2፡21-25)። ግብረ ገብነትንና ታማኝነትን በመጣላቸው ጋብቻን የበከሉት ሰዎች ናቸው።

ጋብቻን በሚመለከት የእግዚአብሔር ዕቅድ፤ በጋብቻ ውስጥ የእግዚአብሔር ዕቅድ አንዲት ሴት ለአድን ወንድ ብቻ እንድትሆን ነው። እግዚአብሔር ለፈጠረው ሰው የሠራለት አንዲት ሴትን ነው (ዘፍ 2፡22-24)። በአንድ ወንድና በአንዲት ሴት መካከል ያለው ጓደኝነት የዕድሜ ልክ እንዲሆን ዐቀደ። በማቴዎስ 19፡6-8 ላይ ጌታ ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ «ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል፤ ከሚስቱ ጋር ይጣመራል፤ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ፤ የተባለው በዚህ ምንክንያት አይደለም? ... ስለዚህ እግዚአብሔር ያጣመረውን ሰው አይለየው።» ይህ የዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን አስፈላጊ የሆነው በብዙ ምክንያቶች ነው።

በመጀመሪያ ደረጃ ለሚስቲቱ በዕድሜ ዘመኗ ሁሉ ክብካቤን፤ ለኑሮ የሚስፈልጉ ነገሮችንና ጥበቃን እንድታገኝ ዋስትና (ቄላ 3፡12-13፤ 1ጴጥ 3፡7)። በሁለተኛ ደረጃ ለልጆች የውስጥ ስሜት ጥበቃና እድገት አስፈላጊ ነው። ልጆች እግዚአብሔር ባቀደላቸው መሠረት ማደግና መብሰል ይችሉ ዘንድ ዋስትና ያለውና የተረጋጋ መኖሪያ ስፍራ ያስፈልጋቸዋል። ወላጆች ሲለያዩ ወይም ሲፋቱ፤ ልጆች ስሜታቸው በጣም ይጉዳል። ሚልክያስ 2፡15 እንዲህ ይላል፤ «እግዚአብሔር አንድ አላደረጋቸውም? ... ለምን አንድ

አደረጋቸው? ፈሪህ እግዚአብሔር ያለውን ዘር ይፈልግ ስለ ነበር ነው። ስለዚህ በመንፈሳችሁ ራሳችሁን ጠብቁ። ከወጣትነት ሚስታችሁም ጋር ያላችሁን ታማኝነት አታጓድሉ።»

እግዚአብሔር አንዲት ሴት እስከ ዕድሜ ልክ ድረስ ከአንድ ወንድ ጋር እንድትጣመር ሊላው ምክንያት፤ ሴቲቱ ከሚያስፈልጋት የውስጣዊ ስሜት ዋስትና ጋር የተያያዘ ነው። አንዲት ሴት ባሏ የሚወደው እርሷን ብቻ መሆኑን ታውቅ ዘንድ ትፈልጋለች። የአንዲት ሴት የውስጥ ስሜትና ፍላጎት ከአንድ በላይ ሚስቶች ባሉበት ቤተ ሰብ ውስጥ በአግባቡ አይረከም። አንድ ወንድ ከአንድ በላይ ሚስት ካለችው፤ በሚስቶቹ መካከል ቅናትና ንዴት ምንጊዜም አይጠፋም። ወንዶችና ሴቶች በእግዚአብሔር ፊት እኩል ናቸው (ገላ 3፡28)። ሚስት የባሏን ሥጋዊ ፍላጎት ማሟላቷ አስፈላጊ እንደ ሆነ ሁሉ፤ ባልም የሚስቱን ውስጣዊ ስሜት እንዲያሟላት ያስፈልጋል።

ከአንድ በላይ ሚስት ማግባት የእግዚአብሔር ፈቃድ አይደለም፤ እግዚአብሔር በፍጥረት ውስጥ ለአንድ ወንድ አንድን ሴት ስለ ሰጠ፤ ከአንድ በላይ ሚስት ማግባት የእግዚአብሔር ፈቃድ አይደለም። ከአንድ በላይ ሚስት ማግባት መልካም ጅማራ አልነበረውም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሰው ከአንዲት ሴት በላይ አግብቶ የነበረው ሳሜዕ ነፍስ ገዳይ ነበር (ዘፍ 4፡23)። ከአንድ ሚስት በላይ ጋብቻ በሚመሠረትበት ትጻር ውስጥ ባልየው ለሚስቶቹና ለልጆቹ የሚያስፈልጋቸውን ለመስጠት ጎላፊነት አለበት። ከአንድ ሚስት በላይ ጋብቻ ማድረግ ሲወርድ ሲዋረድ በመጣው አፍሪካዊ ባህል ተስፋፍቶ ይገኛል።

በመጽሐፍ ቅዱስ ዘመን እግዚአብሔር የተጠቀመባቸው ብዙ ሰዎች ልክ እንደ ንጉሥ ጻዊት ከአንድ በላይ ሚስቶች ነበሯቸው። እንዳንድ ሰዎች በአፍሪካ ጋብቻ ውስጥ ከአንድ በላይ ሚስት ማግባት ተቀባይነት ያለው አድርገው ለማቅረብ ሲናገሩ ይህን ሐቅ ይጠቀሙበታል። እግዚአብሔር እነዚህን ሰዎች

ለዐላማው ቢጠቀምባቸውም እንኳ፤ ከአንድ በላይ ሚስት እንዲያገቡ አልፈቀደላቸውም። እግዚአብሔር ነገሥታትን አስመልክቶ ሲናገር፤ «ንጉሡም ... ብዙ ሚስቶችን አያግባ» አለ /ዘፈ 17፡16-17)። እውነቱ ግን በብሉይ ኪዳን ዘመን ከአንድ ሚስት በላይ ያገቡ ሰዎች የአጃቸውን እንዲያገኙ እግዚአብሔር መፍቀዱ ነው። ይህም በአብርሃም ሕይወት ውስጥ ሊታይ ይችላል (ዘፍ 16፡1-6)። አብርሃም አጋርን ሁለተኛ ሚስት ካደረገበት ጊዜ ጀምሮ በቤቱ ውስጥ ደስታ አልነበረውም። በአጋርና በሣራ፤ በይስሐቅና በእስማኤል እንዲሁም በትውልዶቻቸው መሀከል የነበረው ቅናትና ጥላቻ እስከ ዘመናችን ድረስ ለ4000 ዓመታት እንደ ቀጠለ ነው [በጸሐፊው በተገኘ ፈቃድ የተጠቀለ]

WHAT ARE SOME IMPORTANT DIFFERENCES BETWEEN MEN AND WOMEN?

K.C. Hinckley, *A Compact Guide to the Christian Life*, 1989, NavPress, pp. 163-164

በወንዶችና በሴቶች መካከል ያሉትን ልዩነቶች መገንዘብ ግንኙነት ለመፍጠርና ለመግባባት መሰናክል የሚሆኑ ነገሮችን ለማስወገድ ሊረዱ ይችላሉ። ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ጠቃሚ የሆኑ ማጠቃለያዎች ናቸው (ከዚህ ላይ ያሉት ምንጊዜም እንዳሉ አሉ)።

1. የወር አበባ፤ የጡት ማጋትና እርግዝና ሁሉም በአንዲት ሴት ውስጣዊ ስሜት ላይ ተፅዕኖ የሚያደርጉ ሆርሞኖችን የያዙ ናቸው።
2. የሴት ሥነ ግብረሰብ ከወንድ ይልቅ «ውስብስብና ለአደጋ የተጋለጠ» ነው። ከባድ ድንጋጤ፤ በሴቷ ሰውነት ውስጥ ባለው ኬሚካላዊ አሠራር ላይ ተጽዕኖ አለው፤ ደግሞም በወንድ ላይ ከሚሆነው ይልቅ በሴቷ ውስጣዊ ስሜት ላይ የላቀ ተፅዕኖ ያስከትላል።

3. ሴቶች ስለ ነገ ይበልጥ የማሰብ ዝንባሌ አላቸው፤ ከዚህም የተነሣ ከወንዶች ይልቅ፤ «ለተረጋጋ ዋስትናና ዘላቂነት ላለው ማግበራዊ ግንኙነት» ዋጋ ይሰጣሉ፤ ይህም የሴት አካል ወደ ዘር አፍሪንት የሚያዘነብል በመሆኑ ሊሆን ይችላል።
4. እንደዚሁም ወንዶች ወደ ውጭው ዓለም ሲያተኩሩ፤ ሴቶች ግን በቤታቸው ውስጥና በቤተ ሰባቸው ላይ ያላቸውን ሁሉ ያውላሉ። ይህም ግጭት በሚፈታበት ጊዜ ሚዛንን ይጠብቃል።
5. ወንዶች ከፍቅር ይልቅ አጥብቀው የሚፈልጉት አክብሮትን ሊሆን፤ ሴቶች ደግሞ ከአክብሮት ይልቅ ፍቅርን ለማግኘት ይናፍቃሉ።
6. ወንዶች ክብርንና ተቀባይነትን የሚፈልጉት ከሥራ አጋሮችና ከደንበኞች ዘንድ ሊሆን፤ ሴቶች ግን እነዚህን ከባላቸው ማግኘት ይሻሉ።
7. የእናትነት ስሜት በብዙ ሴቶች ላይ ተጽዕኖ አለው።
8. ወንዶች ወደ ጫወታና ወደ ሥራ የሚቀርቡት በላቀ የውድድር መንፈስ ነው። ወንዶች ድሎችን ሲሹ፤ ሴቶች ግን ማግበራዊ ግንኙነትን መፍጠር ይሻሉ። ጠቅለል ተደርጎ ሲነገር፤ ወንዶች ይበልጥ የሚያዘነብሉት ወደ ግብና ወደ ተግባር ሲሆን፤ ሴቶች ደግሞ ይበልጥ ወደ ዘዴና ወደ ተመክሮ ያተኩራሉ።
9. ወንዶች ከሴቶች ይልቅ ለወሲብ በቀላሉ የሚነሳሉ ናቸው። ወንዶች ይበልጥ ለዐይን አምሮት የሚሳቡ ሲሆን፤ ሴቶች ለሰውነት ዳሰሳ በቀላሉ ምላሽ ይሰጣሉ። ወንዶች ፍላጎታቸውን ወጥሮ የሚይዘው አካላዊ ዕይታ ሲሆን፤ ሴቶች ወሲብን የሚናፍቁት ይበልጥ፤ የፍቅር መግለጫ እድርገው

ነው። የግል ቅርርብ፣ አስደሳች ፍቅር፣
ክብካቤ፣ አክብሮትና አድናቆት
የመሳሰሉ ክውስጣዊ ስሜት ጋር
የተያያዙ ሁኔታዎች ለሴቷ ወሲባዊ
ዝንባሌ ይበልጡኑ አስፈላጊዎች
ናቸው። ወንዶች በአካል እይታ ብቻ
በቀላሉ ይቀሰቀሳሉ። እነዚህ ሐቆች
ሴቶች ፍቅርን ለማግኘት ወሲብን
ለምን እንደሚጠቀሙበት ወንዶች ግን

ፍቅርን ሰጥተው በወሲብ ለመርካት
ለምን እንደ ሚፈልጉ ይገልጻሉ።
እንደዚሁም እነዚህን ልዩነቶች
መገንዘብ፣ መለስ ያለ አስደሳች ፍቅር
ማሳየቱና ከመኝታ በፊት ሰውነቷን
አብዝቶ መዳሰሱ የሴቷን ፍላጎት እጅግ
ከፍ እንደሚያደርገው ይገልጻል።
[Used by permission by Nav Press]